

BUDGET OCH VERKSAMHETSPLAN 2006 del 1

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Mål för verksamheterna	3
Stadsdelsnämndernas uppgifter.....	3
Integrerat system för ledning och uppföljning av stadens ekonomi och verksamhet (ILS).....	3
Brukarinflytande.....	3
Handikappolitiskt program.....	4
Intern kontroll.....	4
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	6
BARN OCH UNGA	6
Förskoleverksamhet	6
Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg	8
Verksamhet för barn och ungdom	12
Gemensamt för ovan redovisade verksamheter	14
Kultur- och föreningsverksamhet för barn och ungdom	17
VUXNA	18
Kultur och föreningsverksamhet för vuxna.....	18
Äldreomsorg.....	18
Omsorg om funktionshindrade.....	22
Individ- och familjeomsorg.....	24
En trygg och säker stad	28
Personalpolitik.....	29
Bygga bostäder och utveckla Stockholm	32
Bostadsbyggande.....	32
Stärkt näringsliv och arbetsmarknad	33
Flyktingmottagande.....	34
Ekonomiskt bistånd.....	34
Arbetsmarknadsåtgärder.....	35
Trafiksystem.....	35
Parker och grönområden	36
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	36
Miljöprogrammet	37
Agenda 21	37
Bryta segregationen och fördjupa demokratin	38
Stadsdelsförnyelsen.....	39
Demokrati.....	39
Integration / Mot diskriminering	40
Konsumentvägledning.....	41
Ta ansvar för ekonomin.....	41
Redogörelse för ökad budgetram anslag 1	42
Ekonomiska problemområden inför 2006.....	43
Fördelning av resurserna inom anslag 1 i budget 2005 för Spånga - Tensta	44
Anslag 2 försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder.....	44
Omslutningsförändringar	45
Resultatenheter	45
Ett nytt ekonomisystem.....	45
Ekonomi per verksamhetsområde	46
IT	51

Bilagor del 1

Nämndens budget 2006	1.1
Nämndens budget per verksamhetsområde	1.2a-1.2c
Omslutningsförändringar	1.3
Stora projekt	1.4
Rörliga team	1.5
Stimulansbidrag hemlösa	1.6
Barnomsorgsgaranti	1.7
Stadsdelsförnyelsen	1.8
Miljömiljarden	1.9
Investeringsutgifter	1.10
Investeringsinkomster	1.11
Lokalförsörjningsplan	2
Jämställdhets- och mångfaldsplan	3
ILS	4
Internkontrollplan	5
Resultatenheter 2005	6
Ersättningar till resultatenheter	7

BUDGET/VERKSAMHETSPLAN 2006 del 1 SPÅNGA-TENSTA STADSDELSNÄMND

Inledning

I Spånga-Tensta stadsdelsområde bor ca 34 500 invånare. Hälften av dessa bor i flerfamiljshus i Tensta, och den andra hälften bor huvudsakligen i radhus och villor i gamla Spånga. Det är en ung stadsdel, en tredjedel av befolkningen är under 20 år. Många av invånarna har ett annat etniskt ursprung än det svenska. De många barnen och de unga sätter sin prägel på en stor del av stadsdelsnämndens verksamhet.

Mål för verksamheterna

Kommunfullmäktige har fastställt fem övergripande inriktningsmål för mandatperioden.

- * Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna
- * Bygga bostäder och utveckla Stockholm
- * Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad
- * Bryta segregationen och fördjupa demokratin
- * Ta ansvar för ekonomin

Stadsdelsnämndernas uppgifter

Nämndernas arbete ska bygga på helhetssyn och goda kunskaper om förhållandena i respektive stadsdelsområde. Till stadsdelsnämndernas ansvarsområde hör kommunal förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grundskola och obligatorisk särskola. Vidare ingår i stadsdelsnämndernas ansvarsområde äldreomsorg, omsorg om personer med funktionshinder, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, fritids- och kulturverksamhet, barn- och ungdomsverksamhet, Agenda 21, mottagning och introduktion av flyktingar, viss tillsynsverksamhet, enkla bygglov och markupplåtelse, konsumentvägledning, stadsmiljö, t.ex. skötsel av gator och parker, ekonomiskt bistånd samt arbetsmarknadsåtgärder.

Integrerat system för ledning och uppföljning av stadens ekonomi och verksamhet (ILS)

Systemet bygger bl.a. på att det ska finnas väl fungerande forum för dialog på alla nivåer i staden. Av budget respektive verksamhetsplaner ska framgå när och hur dialogen ska genomföras. Dialogen är en förutsättning för att styrning och uppföljning ska få genomslag.

I Spånga-Tensta genomförs dialogen mellan förvaltningsledning och enhetschefer en gång i veckan genom att ledningen besöker respektive enhetschef enligt ett uppgjort schema och diskuterar de olika verksamheterna med fokus på ekonomi och åtaganden. Dagordning vid besöken för 2006 bifogas i bilaga.

Förutom ovan beskrivna dialog har respektive avdelningschef varje vår en dialog med enhetscheferna om verksamheten. Utgångspunkten är kvalitetsutmärkelsens utvärderingsfrågor.

Brukarinflytande

Brukarinflytande redovisas under respektive verksamhet.

Handikappolitiskt program

Stockholms kommunfullmäktige har beslutat att Handikappolitiskt program för Stockholms stad gäller fr.o.m. den 1 januari 2005. Nämnden har inarbetat planeringen för funktionshindrade i föreliggande verksamhetsplan.

Intern kontroll

System för intern kontroll

Stadsdelsnämnden fattade i december 2001 beslut om system för intern kontroll. För att koppla den interna kontrollen till verksamhetsplanen och det integrerade ledningssystemet ILS behöver vissa justeringar nu göras.

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska nämnderna se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som gäller för verksamheten och att ”den interna kontrollen är tillräcklig”. Begreppet intern kontroll innefattar allt från rättvisande räkenskaper till styrning och uppföljning mot uppsatta mål. Inom de olika områdena ska det finnas ett antal styrdokument och rutiner som tillsammans bildar organisationens interna kontrollsystem.

Nämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredställande inom nämndens ansvarsområde.

Resultatet av genomförda interna kontroller ska rapporteras till stadsdelsnämnden i samband med delårsrapport och/eller senast i verksamhetsberättelse (VB). Eventuella oegentligheter ska dock omgående rapporteras till stadsdelsnämnden och till revisionskontoret. Fr.o.m. 2006 kommer vissa granskningar att finnas med på den dagordning som förvaltningsledningen använder vid de s.k. ILS-besöken på enhetsnivå. En sammanfattning av årets ILS-besök ska redovisas i VB.

System för intern kontroll

Syftet med det interna kontrollsystemet är att säkerställa:

- efterlevnaden av för staden gällande beslut, för verksamheten gällande lagar, avtal och andra regler,
- ett effektivt och ändamålsenligt anskaffande och användande av resurser - stadens tillgångar,
- en tillförlitlig och ändamålsenlig redovisning och uppföljning,
- efterlevnaden av säkerheten i IT-system och administrativa rutiner.

Den interna kontrollen ska vara stödjande, d.v.s. bidra till att förbättra och effektivisera verksamheten. En avvägning ska alltid göras mellan kostnaderna för den interna kontrollen och de fördelar i form av minskad risk, effektivitet m.m. som den är avsedd att ge.

Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige ansvarar för att övergripande mål och riktlinjer upprättas. I budgeten beslutar kommunfullmäktige om dessa mål och riktlinjer och beviljar anslag för verksamheten.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen inom staden.

Stadens revisorer har till uppgift att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig.

Stadsdelsnämnden har ansvar för att kommunövergripande regler och riktlinjer följs inom sitt ansvarsområde. Nämnden ska också, i syfte att åstadkomma en god intern kontroll, fastställa regler och riktlinjer som behövs i den nämndspecifika verksamheten, t ex delegationsordning och regler för attest.

Förvaltningschefen ansvarar för den verkställande ledningen av verksamheten. I förvaltningschefens ledningsuppdrag ingår att upprätta förslag till internt kontrollsystem för nämnden och se till att konkreta regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll inom alla verksamhetsområden.

Avdelningscheferna ska tillsammans med chefer på olika nivåer bidra till utformningen av konkreta regler och anvisningar för en god intern kontroll inom sina verksamhetsområden och ska informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd.

Samtliga anställda är skyldiga att följa gällande regler och anvisningar för intern kontroll. Vid misstanke om oegentligheter ska närmast överordnade chef informeras.

Den interna kontrollen ska utföras av förvaltningens egen personal, av personal inom stadens övriga organisation eller av upphandlade konsultföretag. Egen personal ska dock ej granska den verksamhet där det dagliga arbetet utförs.

Internkontrollplan 2006

Nämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan för att följa upp att det interna kontrollsystemet fungerar tillfredställande. Som grund för internkontrollplanen ska en s.k. risk- och väsentlighetsanalys göras, där de områden som ska kontrolleras ringas in. I väsentlighetsanalysen värderas de konsekvenser som kan uppstå vid fel eller misskötsel, ekonomiska, verksamhetsmässiga eller förtroenderelaterade. I analysen av risk bedöms sannolikheten för att olika slag och grader av fel eller misskötsel kan inträffa.

Förvaltningsledningen har i samband med sin budgetkonferens för 2006 inventerat de riskområden som föreslås granskas särskilt under året. En sammanställning finns i bilaga.

Inför 2007 ska varje avdelning göra en inventering av riskområden och i sina respektive ledningsgrupper identifiera områden, som ledningsgruppen därefter gör en risk- och väsentlighetsanalys av. I samband med risk och väsentlighetsanalysen görs även en bedömning av, om befintliga rutiner, styrdokument m.m. behöver uppdateras, och om informations-/ utbildningsinsatser behövs.

Redovisningen av genomförda internkontroller, som görs löpande under året och inför förvaltningsledningens ILS-besök, redovisas i tertiärrapporter och/eller i verksamhetsberättelsen.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

BARN OCH UNGA

Barns och ungdomars villkor i Stockholm ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna.

Förskoleverksamhet

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

– Minska barngrupperna med i genomsnitt två barn per grupp under mandatperioden.

Stadsdelnämndens mål

- Barngruppernas storlek ska i genomsnitt inte vara fler än 13 barn för åldersgruppen 1-3 år och 17 barn för åldersgruppen 4-5 år.
- Antalet barn per årsanställd arbetande i barngrupp, exklusive insatser för barn i behov av särskilt stöd, ska i genomsnitt inte vara fler än fem barn.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal barn och antal barn per grupp
- Antal barn per anställd som arbetar i barngrupp
- Andel förskollärare
- Andel barn i förskolan som har ett annat dagligt umgängesspråk i hemmet än svenska
- Antal barn som får ett särskilt stöd i förskolan

Förskolan ska lägga grunden till ett livslångt lärande. Barnen ska uppleva den som rolig, stimulerande, trygg och utmanande.

Lek, lärande och omsorg

Avgörande för barnets utveckling och lärande är personalens och föräldrarnas delaktighet, förväntningar och förhållningssätt. Personalen ska i sitt arbete utgå ifrån att varje barn har en nyfikenhet, vilja och förmåga att lära och att skapa. Lek, lärande och omsorg ska utgöra en helhet och barnen ska göras delaktiga i utformningen av förskolans verksamhet och miljö.

Arbetet med barnens språkutveckling ska särskilt fokusera användandet av systematiska mätmetoder. En regelbunden dokumentation och analys ska ge underlag för att utveckla och förbättra de språkutvecklande insatserna. I övrigt följs stadsdelens framtagna riktlinjer för språkutvecklingsarbetet. Modersmålsstödet ska ingå som en naturlig del i barnets hela utvecklingsprocess och därför så långt möjligt handhas av den flerspråkiga personal som redan finns i verksamheterna.

I förskolan förbereds barnet för den skriftspråkiga världen genom att iaktta och lära sig att använda tal, bilder, symboler och tecken kopplat till text. Möjligheterna för barnen att uttrycka sig i olika former såsom musik, rytmik, rörelse och bild vidareutvecklas bland annat med stöd av avdelningens särskilt utbildade pedagoger. Barnen ska ges tillfälle att utveckla

sin förmåga att upptäcka och använda matematiken i meningsfulla sammanhang redan i förskolan. Utemiljön kan inspirera till ett sådant upptäckande och utforskande.

Flera av förskolorna fortsätter sitt utvecklingsarbete inom olika pedagogiska inriktningar, bland annat enligt Reggio Emilia och Freinet, där stor vikt läggs vid det enskilda barnets kompetens och förmåga till eget skapande.

Ett varierat utbud av kulturella aktiviteter ska erbjudas barnen. Särskilda medel för dessa insatser avsätts i budget. För planeringen har förskolorna stöd av stadsdelens kulturkonsulent.

Möjligheterna att utnyttja IT som ett pedagogiskt hjälpmedel för barnens lärande ska tas tillvara. Den snabba utvecklingen på medieområdet gör det viktigt att barnens förmåga att kritiskt granska information och att kommunicera via olika medier grundläggs i tidig ålder.

Den långsiktiga satsningen på entreprenöriellt lärande fortsätter inom stadsdelens förskolor och skolor. Syftet är att genom hela skoltiden ta tillvara och utveckla barnens/elevernas naturliga förmåga till företagsamhet och att därigenom ge dem förutsättningar att utvecklas som entreprenörer. Med begreppet entreprenör avses den enskildes förmåga att ta vara på sina möjligheter - att gå från tanke till handling.

Förskolorna fortsätter sitt arbete med att i tema- och projektform och ofta återkommande utflykter i närmiljön ge barnen rika möjligheter att utforska och på ett varsamt sätt umgås med naturen. Allt arbete ska präglas av ett ekologiskt synsätt. Sedan höstterminen 2005 har verksamheten vid stadsdelens naturskola, Eggebygårds fältskola, utökats till att också omfatta förskolorna, vilket ger barnen ytterligare möjligheter till upplevelser och lärande i natur och miljö under sakkunnig ledning. Genom att verksamheten nu omfattar alla åldrar ges barnen/eleverna större möjligheter att följa en röd tråd i lärandet.

Den allmänna avgiftsfria språkförskolan ska verka för att barn från tre års ålder kan delta i en öppen gruppverksamhet i syfte att främja barns språk- och identitetsutveckling.

Satsningen på förskolornas inom- och utomhusmiljöer ska fortsätta. Olika rum ska finnas som inspirerar barnen till att utforska, upptäcka och utveckla sina språk men också till att söka ro och avskildhet. Material ska placeras synligt och lättillgängligt för barnen.

Normer och värden/Olikhet som tillgång

Varje barn i behov av särskilt stöd ska i dialog med föräldrarna erbjudas sådant stöd. Insatserna, som ska beskrivas i ett åtgärdsprogram som följs upp minst en gång per år, ska syfta till att ge barnet tilltro till sin egen förmåga och stimulera till fortsatt utveckling.

Flickor och pojkar ska ha samma möjligheter att utveckla sina förmågor och intressen. Varje förskola ska pröva om detta mål uppnås eller om särskilda insatser krävs på detta område.

Stadsdelens fleråriga projekt, ”Du och jag och vi två”, som syftar till att främja barnens sociala och emotionella kompetens och som stadsdelens samtliga förskolor deltar i, avslutas och utvärderas under året. Resultaten från utvärderingen kommer att ligga till grund för ett fortsatt utvecklingsarbete med samma syfte som projektet.

Barngruppernas storlek

Kommunfullmäktiges mål att i genomsnitt minska barngruppernas storlek med 2 barn under mandatperioden är i stadsdelen Spånga-Tensta uppnått. Det genomsnittliga antalet barn per

grupp var i början av året 2003 16,5 barn och är idag 14,3 barn, vilket innebär en minskning med 2,2 barn.

Barngruppernas genomsnittstorlek för 2005, som är baserat på två mättillfällen, mars och september, visar att i åldern 1-3 år är antalet barn per avdelning 13,6 och för åldersgruppen 3-5 år är antalet 16,7 barn. Med utgångspunkt från tilldelad budgetram för förskoleverksamheten beräknar förvaltningen att den genomsnittliga gruppstorleken ska kunna sänkas till 13 barn i de lägsta åldrarna och inte överstiga 17 barn i de äldre åldrarna. Stadsdelen har ett antal enheter där det är ett högre antal barn per grupp än genomsnittet. Dessa enheter finns främst i de delar av stadsdelen där det sker en utbyggnad av bostäder och där en generationsväxling i bostadsbeståndet sker. För att barngruppernas storlekar på dessa enheter inte ska bli orimligt stora och för att barnomsorgsgarantin ska uppfyllas planeras en utbyggnad om minst ytterligare 7 avdelningar under 2006. Under åren 2003-2005 har en utbyggnad om 22 avdelningar skett.

Förutom målet att minska barngruppernas storlek ska personaltätheten öka så att det genomsnittliga antalet barn per årsanställd och arbetande i barngrupp, exklusive insatser för barn i behov av särskilt stöd, inte överstiger 5 barn. Målet är nästan uppnått och med en ökad budgetram bedömer förvaltningen att målet kommer att uppnås. Med denna vuxentäthet och en intensiv satsning på medarbetarnas kompetensutveckling anser sig förvaltningen kunna säkra att varje barn blir sett och uppmärksammat. Ett tematiskt och undersökande arbetssätt då barnen arbetar i mindre grupper, även om avdelningsstorleken är över genomsnittet i stadsdelen, blir också möjligt.

Lokalförsörjning och hyresfrågor

Stadsdelsnämnderna ska

- skapa förutsättningar för ett över tiden flexibelt och kreativt nyttjande av lokaler för de pedagogiska verksamheterna och i detta samarbete med utbildningsnämnden där så är möjligt.

(Se lokalförsörjningsplanen)

Likvärdiga villkor

Stadsdelsnämnderna ska

- svara för att det i alla delar av staden finns minst en kommunalt driven förskola i närområdet.

(Se lokalförsörjningsplanen)

Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg

Kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Andelen elever som lämnar grundskolan och har uppnått kunskapsmålen ska öka.
- Alla elever i skolår F-6 ska erbjudas en stimulerande och trygg skolbarnsomsorg.
- Öka integreringen mellan särskolan och övrig skolverksamhet.

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal elever
- Antal elever per lärare
- Andel elever med utländsk bakgrund
- Antal barn per årsarbetare i skolbarnsomsorg
- Andel lärare med formell kompetens
- Resultat i de nationella proven i år 5 och 9
- Andel gymnasiebehöriga i skolår 9
- Andel elever som uppnår simkunnighet

Skolan ska se och ta tillvara varje elevs förmåga, lust och vilja till att lära och utvecklas.

Skolans samlade uppdrag

Skolornas arbetslag ska ta ett gemensamt ansvar för att skolbarnsomsorgen utformas som en del av skoldagen. Aktiviteterna ska tillvarata barnens nyfikenhet, behov av daglig rörelse, företagsamhet och lust att lära. En del av verksamheten ska utformas i samverkan med Kulturskolan och idrottsföreningar.

Exempel på en väl fungerande modell för samverkan mellan skola och skolbarnsomsorg finns inom stadsdelen. Modellen ska lyftas fram för att inspirera andra. Undervisning och fritidsaktiviteter har här integrerats utifrån ett heltidsperspektiv för eleverna. I arbetslaget arbetar lärare, fritidspedagoger och barnskötare sida vid sida.

Stadsdelens övertagande av särskoleverksamheten ökar möjligheten för integrering inom både stadsdelen och skolan. En stor andel av våra särskolelever går i skolor utanför stadsdelen. Antalet särskoleklasser ska öka i våra skolor så att fler elever kan erbjudas skolgång i sitt närområde. Inom skolan ska ökad integrering eftersträvas både inom undervisning och fritidsaktiviteter.

Kunskap och lärande

Avgörande för elevens utveckling och lärande är personalens och föräldrarnas delaktighet, förväntningar och förhållningssätt.

De individuella utvecklingsplaner som, enligt regeringens beslut, alla elever ska ha från och med år 2006, är tänkta att fungera som ett stöd för skolorna i deras huvuduppgift – att eleverna utvecklas i riktning mot de nationella målen. Eleverna ska med hjälp av utvecklingsplanerna ges ökade möjligheter att ta ansvar för sina studier. Även föräldrarnas delaktighet i den individuella planeringen ska stärkas. Arbetet med de individuella utvecklingsplanerna, som en del i utvecklingssamtalen mellan lärare, elev och föräldrar, ska ges hög prioritet under året och följas upp vid årets slut. Som stöd i detta arbete används de Allmänna råd som Skolverket har utgivit.

För den stora grupp elever inom stadsdelen som inte uppnår kunskapsmålen, och som till övervägande del har annat modersmål än svenska, krävs en fortsatt utveckling av arbetsätt och arbetsformer. De individuella utvecklingsplanerna kan, inte minst för dessa elever, få stor betydelse genom att målen ytterligare tydliggörs och noggrant följs upp. Ämnesundervisning och studiehandledning på elevernas modersmål ska ytterligare utvecklas. Genom en höjning

av tilläggsanslaget för socioekonomiska faktorer med 18 % möjliggörs förstärkta insatser inom detta område.

För att ge alla elever möjlighet att uppnå kunskapsmålen är insatser inom området språkutveckling det mest väsentliga. I stadsdelens framtagna riktlinjer för språkutvecklingsarbetet preciseras hur detta arbete ska bedrivas för bästa möjliga effekt. Här betonas, förutom den mest avgörande faktorn, läsförmågan, också betydelsen av integrering av modersmålet, en aktiv föräldramedverkan, en stimulerande miljö och ett vidgat språkbegrepp, där bild, sång, musik, dans och drama ingår. Vidare understryks vikten av kompetensutveckling för personalen samt tillförlitliga analysinstrument och dokumentation.

Utvecklingen av arbetet med elevernas läsutveckling i alla ämnen ska prioriteras. Kravet på förmågan att läsa för att lära ökar ju äldre eleven blir. De olika läsutvecklingsmetoder som används ska beskrivas, analyseras och utvärderas i enheternas dokumentation. En god läsutveckling är grunden för skolframgång och god läsförmåga ett viktigt demokratiskt verktyg för alla samhällsmedborgare.

För att nå en ökad måluppfyllelse ska matematikundervisningen särskilt stödja en utveckling av elevernas förmåga till matematiskt tänkande och problemlösning. Särskilt fokus bör ligga på utvecklingen av matematikundervisningen på elevers olika modersmål.

Genom stadsdelens medverkan i skolutvecklingsprogrammet Naturvetenskap och Teknik för Alla (NTA) och genom verksamheten vid stadsdelens fältskola i Eggeby gård stimuleras elevernas intresse för de naturorienterande ämnena och miljöfrågorna. De ges härigenom också rika möjligheter att utveckla ett utforskande arbetssätt. NTA-programmet genomförs i samverkan med ytterligare tolv stadsdelar. Spånga-Tensta har det administrativa ansvaret för programmet som också har sina undervisningslokaler i anslutning till stadsdelens utvecklingscentrum.

Den moderna informations- och kommunikationstekniken gör datorn till ett självklart och nödvändigt hjälpmedel i undervisningen. Satsningen på IT i skolan fortsätter med stöd och samordning av stadsdelens IT-pedagog. Varje grundskoleenhet ska i sin verksamhetsplan beskriva hur man avser att uppfylla styrdokumentens mål inom detta område.

Skolornas samarbete med Kulturskolan ska vidare utvecklas med målet att den kulturverksamhet som anordnas så långt möjligt kan ingå som en del i skolornas ordinarie undervisning.

Den långsiktiga satsningen på entreprenöriellt lärande fortsätter inom stadsdelens förskolor och skolor. Syftet är att genom hela skoltiden ta tillvara och utveckla barnens/elevernas naturliga förmåga till företagsamhet och att därigenom ge dem förutsättningar att utvecklas som entreprenörer. Med begreppet entreprenör avses den enskildes förmåga att ta vara på sina möjligheter - att gå från tanke till handling.

Stadsdelen deltar i samverkan med fyra andra stadsdelar och Myndigheten för skolutveckling i ett utvecklingsarbete under rubriken ”Betyg på skolan”. Syftet är att finna mått på i vilken mån den enskilda skolan har bidragit till elevernas kunskapsutveckling. Indikatorer ska tas fram som bättre än betygen säger något om en skolas kvalitet.

Elevhälsa

I skolornas arbete för att främja en god hälsa hos eleverna och skapa en bra miljö för lärande ska stadens strategi för elevhälsa vara vägledande. De omfattande insatser som redan görs inom vart och ett av strategins sex kvalitetsområden ska kontinuerligt fortgå och integreras i skolornas alla verksamheter.

Elever i behov av särskilt stöd ska uppmärksammas genom förebyggande arbete och tidiga insatser som formuleras i ett åtgärdsprogram som följs upp minst en gång per år. Åtgärdsprogrammet ska vara så utformat att det bidrar till att ge eleven tilltro till sin egen förmåga.

En uppföljning av skolornas handlingsprogram mot kränkande behandling ska göras där hänsyn tas till de synpunkter som framkommit i stadens gemensamma brukarundersökning. Handlingsprogrammen ska vid behov omarbetas enligt Skolverkets rekommendationer så att de inkluderar olika former av kränkande behandling.

Skolornas egna och stadsdelens gemensamma insatser för att utveckla elevernas sociala och emotionella utveckling fortsätter. Se vidare under rubriken ”Personal och ledarskap”.

För att generellt förbättra elevernas fysiska hälsa ska alla elever få kunskap om kostens betydelse och varje dag ges möjlighet till att i någon form delta i fysiska aktiviteter.

Flickor och pojkar ska ha lika möjligheter att utveckla sina förmågor och intressen. Jämställdhetsfrågorna ska därför ständigt hållas aktuella i skolornas dagliga arbete.

Som en del i det drog- och brottsförebyggande arbetet har stadsdelen under ett par år deltagit i det nu avslutade projektet ”Tre stad”. Erfarenheterna och kunskaperna från detta projekt är att den främsta skyddsfaktorn i allt förebyggande arbete är individens känsla av sammanhang. Projektledaren har getts ett förlängt förordnande för att utifrån dessa erfarenheter kunna fortsätta sitt arbete som stöd för stadsdelens skolor i deras ordinarie utvecklingsarbete. Skolorna får bland annat i uppdrag att beskriva och följa upp sitt förebyggande arbete. I det förebyggande arbetssättet ingår att varje grundskola tidigt uppmärksammar elevfrånvaro och, i dialog med hemmet, utarbetar en plan för att öka närvaron. De samlade insatserna stämmer väl överens med de riktlinjer som läggs fast i Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program (S.T.A.N.).

Elev- och föräldrainflytande

För en ökad måloppfyllelse är elevernas och föräldrarnas aktiva medverkan av avgörande betydelse. Elevernas inflytande i och ansvar för såväl det egna lärandet som skolans verksamhet som helhet ska utvecklas. Föräldrarna ska ges ökade möjligheter till inflytande i frågor som rör det egna barnet men även när det gäller mer allmänna verksamhetsfrågor. En förutsättning är då att skolans mål görs tydliga för både elever och föräldrar bland annat i samband med de regelbundna återkommande utvecklingssamtalen. De individuella utvecklingsplanerna blir i detta sammanhang ett viktigt hjälpmedel.

Lokalförsörjning och hyresfrågor

(Se lokalförsörjningsplanen)

Verksamhet för barn och ungdom

Kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Varje stadsdel ska erbjuda ungdomarna en icke-kommersiell träffpunkt och alla barn ska erbjudas någon form av verksamhet i närområdet.
- Unga människors inflytande över den egna vardagen ska förbättras genom konkreta insatser i stadsdelarna.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Antal öppethållandetimmar/år
- Antal öppethållandeveckor/år
- Antal besök/år fördelat på ålder och kön

Fritidsverksamheten ska genom att erbjuda meningsfulla fritidsaktiviteter lägga grunden till barns och ungas sunda och kreativa fritidsvanor och därmed bidra till att skapa goda uppväxtmiljöer.

Uppsökande och förebyggande arbete

Den uppsökande och förebyggande fältverksamheten ska bygga på relationer, frivillighet och förtroende. Arbetet inriktas på såväl strukturell nivå som grupp- och individnivå. Fältassistenterna ska skapa mötestillfällen för barn och ungdomar med olika kulturell, religiös och etnisk bakgrund genom bland annat gruppverksamhet, spontanidrott, läger och internationella ungdomsutbyten. Fältassistenterna ska tillsammans med ungdomarna i stadsdelen arbeta för att skapa trygga uppväxtmiljöer i nära samarbete med skolor, polis, socialtjänst, öppen fritidsverksamhet, föreningar, föräldrar m.fl.

Fritidsklubbar

Stadsdelsnämnderna ska

- erbjuda alla elever i skolår 4-6 fritidsklubbar fr.o.m. hösten 2006
- samarbeta med kulturskolan och idrottsrörelsen kring fritidsklubbarna.

De pilotprojekt med fritidsklubbar som pågått vid två av stadsdelens skolor under år 2005 följs upp och erfarenheter från dessa projekt tas till vara i det fortsatta arbetet då även resterande skolor kommer att omfattas från och med hösten 2006. Erfarenheter från idrottsprojektet Handslaget ska tas till vara. Kulturskolan och idrottens resurser ska utgöra viktiga komponenter i verksamheten. Även andra föreningar kan med fördel vara knutna till fritidsklubbverksamheten för att därmed erbjuda en bredd i aktivitetsutbudet. Fritidsklubbverksamheten ska vara en väl integrerad del av skolans verksamhet, där barnen ska uppleva kontinuitet och sammanhang i tillvaron.

Träffpunkter

Stadsdelsnämnderna ska

- i samverkan med kulturnämnden utforma ett nätverk för stadens träffpunkter för unga.

Olika enkätundersökningar kommer bland annat ligga till grund för planering av innehållet i träffpunkter och fritidsverksamhet för barn och unga i stadsdelen. Vid en jämförelse mellan en fritidsvaneundersökning 1998 och ”Ung Livsstil” 2004 kan konstateras att andelen elever i skolår 7-9 i Spånga-Tensta som är medlemmar i föreningar har ökat. Detta gäller såväl idrottsföreningar som andra föreningar. Både pojkars och flickors medlemskap i föreningar har ökat. Ur resultatet från ”Ung livsstil 2004 framgår att idrottsverksamhet är efterfrågad i Spånga-Tensta. Därefter kommer fritidsgårdar/ungdomscaféer och andra träffpunkter för unga. Inom denna typ av verksamhet är det vanligast att caféverksamhet efterfrågas. Även Tensta bibliotek har en framträdande roll och är välbesökt av ungdomar i stadsdelen.

I arbetet med att tillhandahålla mötesplatser för barn och ungdomar i närområdet ska ingå en dialog med stadsdelens ungdomsråd. Även föräldrarnas aspekter är viktiga att ta med i planerna. Innehållet i aktiviteterna ska riktas till både flickor och pojkar. Nuvarande mötesplatser ska utvecklas och ett tillskott i budget motsvarande 1 mnkr ska ge ökad kvalitet. Fortsatta insatser för kompetensutveckling ska stödja denna utveckling.

En nätverksidé kring det lokala kulturutbudet för barn och unga finns i stadsdelen. I nätverket är tänkt att ingå representanter från stadsdelsförvaltningen som arbetar med barn- och ungdomskultur och representanter från Kulturskolan och biblioteken. Även andra kulturinstitutioner och aktörer kan komma att ingå i nätverket. Genom nätverket skapas en plattform för dialog och samverkan i området. De lokala resurserna kan härigenom användas på bästa sätt. Nätverket ska också ge de unga ett forum att initiera och presentera nya idéer kring träffpunkter med kulturell inriktning.

Genom det s.k. Kulan-projektet får stadsdelen ett tillskott på fyra konstgräsplaner. En av planerna är tänkt att fungera som träffpunkt för ledarledd spontanidrott i stadsdelen.

Ungas inflytande

Stadsdelsnämnderna ska

- verka för att finna former för inflytande för unga i den egna närmiljön.

De insatser som planeras för att förbättra ungdomars inflytande över sin vardag är såväl formella som informella. Inom den formella delen ryms exempelvis ungdomsråd, elevråd och gårdsråd. Spånga-Tenstas ungdomsråd fortsätter att knyta kontakter med skolornas elevråd. Utifrån önskemål som framkommit i enkätundersökningen ”Ung livsstil 2004” planeras ett ungdomsforum med inriktning på trygghet och trivsel, sex- och samlevnadsfrågor samt drogfrågor. I den informella delen ingår arbetet med att vuxna i ungdomarnas omgivning ska ha ett sådant förhållningssätt till ungdomar att dessa känner sig delaktiga i samhället och ges rimlig tid till att lämna synpunkter på förslag som föreläggs dem. Medvetenheten om möjligheten att kunna vara med och påverka ska ökas. Detta kan bland annat ske genom dialog mellan ungdomar, beslutsfattare och andra liksom genom att nyttja olika informationskanaler, där IT-mediet är en viktig sådan.

Sommarkoloniverksamhet

Stadsdelsnämnderna ska

- erbjuda alla stockholmsbarn 9-16 år, som vill åka, en plats på kollo.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd kommer att erbjuda alla barn i åldrarna 9-16 år en kolloplats inom ramen för det utbud som finns. Dessutom kommer viss dagkolloverksamhet att anordnas, däribland Björnölägret, i samverkan med bland annat Skärgårdsstiftelsen och Skeppsholmens Folkhögskola.

Parklekar och öppna förskolan

Öppna förskolorna och parklekarna i stadsdelen ska utgöra naturliga platser för hemmavaran- de föräldrar och barn att träffas på. De öppna förskolorna ska erbjuda en språkstimulerande miljö för de barn som inte är inskrivna i förskolan. Pedagogiska aktiviteter ska utformas utifrån barnens ålder, intressen och behov. Där ska även ges möjlighet till stöd i föräldraskapet.

Parkleksverksamheten ska i stor utsträckning inrikta sig på skolbarn i de lägre åldrarna som vistas där efter skoltid och på lov. Ungdomar som inte känner sig hemmastadda i fritids- gårdsmiljön ska också beredas plats inom parklekens öppna utomhusverksamhet.

(Minskad konsumtion av alkohol och narkotika

Se rubriken Individ- och familjeomsorg)

Gemensamt för ovan redovisade verksamheter

Samverkan

Samverkan – både externt och internt – ska leda till en helhetssyn på barns och ungas utveckling och lärande.

Ett professionellt överlämnande mellan de olika skolverksamheterna är av största betydelse för att barnen/eleverna ska känna trygghet och ha goda förutsättningar för sin kunskaps- och identitetsutveckling. En plan för samverkansformerna finns som ger personalen tydliga riktlinjer för hur barnens/elevernas övergångar mellan verksamheterna ska planeras och genomföras.

Ett tidigare påbörjat arbete i syfte att nå en gemensam kunskapssyn och få en röd tråd i barnens/elevernas lärande fortsätter i form av gemensamma träffar med pedagoger i förskolan och grundskolans tidigare år. Kompetensutveckling i blandade grupper från de olika verksamheterna inom områdena pedagogik och metodik ska genomföras. En framtagna plan för övergång från förskola till förskoleklass ska tillämpas.

Former för samverkan mellan förskolan, grundskolan, särskolan, individ- och familjeomsorgen, omsorgen om funktionshindrade samt olika landstingsenheter ska fortsätta att utvecklas för att nå en samsyn kring behov och insatser.

För att elever och lärare ska vara informerade om aktuell forskning och utveckling inom olika kunskapsområden är det angeläget att skolornas samverkan med universitet och högskolor fortsätter att utvecklas. För att visa på möjligheter och goda förebilder är det också betydelsefullt att direkta kontakter skapas mellan elever och unga högskolestudenter och forskare.

Skolornas samarbete med näringslivet fortsätter och har som långsiktigt fokus att ge de unga möjligheter till att utveckla ett företagsamt tänkande och handlande.

Samverkan mellan grundskolan och gymnasiet sker bland annat inom ramen för det s.k. Rossprojektet. Ett samarbete har inletts mellan Tensta gymnasium och några av stadsdelens grundskolor kring idéerna bakom projektet, som är hämtade från Ross School på Long Island och har forskaren Howard Gardners teorier som grundpelare.

Personal och ledarskap

För att kunna hålla en hög kompetensnivå med motiverad, engagerad och professionell personal erbjuds medarbetare och chefer en ständigt pågående kompetensutveckling inom prioriterade utvecklingsområden.

Inom avdelningen för barn och ungdom bedrivs ett medvetet arbete för kontinuerlig kompetenshöjning utifrån de olika yrkeskategoriernas behov. Enhetschefer inom stadsdelen erbjuds ett omfattande utbildningsprogram bestående av ledarskapsutbildning, mentorskap och handledning. För medarbetarna finns motsvarande program för utbildning och handledning inom prioriterade områden som språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, barns sociala och emotionella utveckling, barn i behov av särskilt stöd, delaktighet och arbetslagsutbildning. Stadsdelens samarbete med universitet och högskolor är avgörande för att medarbetarnas kompetens även i fortsättningen ska ligga på en hög nivå och i fas med aktuell forskning.

Språk- och kunskapsutvecklande arbete i alla ämnen är viktigt för elevernas måluppfyllelse. Kompetensutveckling inklusive handledning inom detta område för pedagoger i både förskola och skola ska därför prioriteras. I syfte att på ett tillförlitligt sätt kunna observera och analysera flerspråkiga barns andraspråksutveckling kommer satsningen på kompetenshöjning inom området språkutvecklingsanalys att fortsätta.

Flera av de anställda inom stadsdelens förskolor som saknar utbildning som barnskötare kommer fortsättningsvis att erbjudas en sådan.

Stadsdelen och dess förskolor och skolor fortsätter satsningarna på att utveckla barnens/elevernas sociala och emotionella lärande. Som exempel kan nämnas utvecklingsarbetena ”Du och jag och vi två” för all personal i stadsdelens förskolor och ”Stegvis” som riktar sig till skolornas personal. Skolorna deltar också i utvecklingsarbetet Lärarledarskap som fokuserar på att erbjuda lärare ökad kompetens i att handleda individer, grupper och handskas med gruppprocesser i syfte att utveckla ett inkluderande arbetssätt. Ytterligare ett exempel är ”Guld-sitsen”, som erbjuder kompetensutveckling med liknande syfte och som vänder sig till arbetslag, elevhälsoteam, förskolechefer och skolledare.

Pedagoger i de olika verksamheterna ska erbjudas kompetensutveckling i metoder och förhållningssätt, som möjliggör en ökad integrering av barn/elever i behov av särskilt stöd.

En kontinuerlig dialog mellan pedagoger och andra yrkeskategorier, som arbetar med barn och elever i olika åldrar, i syfte att utveckla en helhetssyn på lärandet från förskolan och genom skolåren i grundskolan, ska ske genom arbetslagsutbildning och stadsdelens Quinten-nalutbildning. Utbildningen sker i blandade s.k. samtalsgrupper med pedagoger från förskola

och skola med målen att utveckla reflektionen som en metod för pedagogernas kompetenshöjning och att öka samarbetet mellan förskola, grundskola och skolbarnsomsorg.

Stadsdelens särskilda kompetensutvecklingssatsning inom IT-området, Kompetens IT (KIT), fortsätter. Pedagoger från stadsdelens samtliga grundskolor erbjuds att delta. Ett utvecklingsarbete genomförs tillsammans med elever, där man utnyttjar IT som ett redskap i arbetet.

En särskild satsning på kompetensutveckling för pedagoger som arbetar med barn med språkstörning har startat under ledning av forskare från Karolinska Institutet. Innehållet fokuserar på undervisningen av flerspråkiga elever med språkstörningar, ett av pedagogerna efterfrågat utvecklingsområde.

Grundskolans lärare erbjuds fortbildning inom olika temaområden i ämnena naturvetenskap och teknik inom ramen för det ovan beskrivna NTA-projektet.

Stadsdelens fortbildnings-satsning på entreprenöriellt lärande fortsätter i samverkan med Lärarhögskolan som getts uppdrag att genomföra en 5-poängsutbildning för lärare i förskolan, grundskola och gymnasium.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har i samverkan med de övriga fyra stadsdelarna i Västerort och Kulturförvaltningen arbetat med kompetensutveckling av fritidsledare i öppen verksamhet. Denna gemensamma kompetensutveckling fortsätter tillsammans med utvecklandet av nätverk mellan de enheter som ingår. Det sistnämnda ligger också i linje med den nätverkstänke som finns inom *Träffpunkt Unga Stockholm*.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Uppföljning av enheternas åtaganden sker genom att avdelningsledningen regelbundet:

- tar del av och analyserar enheternas dokumentation och kvalitetsredovisningar,
- bedömer enheternas kvalitetsgarantier,
- följer upp och analyserar åtgärdsplaner för barn/elever i behov av särskilt stöd,
- tar del av, analyserar och följer upp brukarenkäter,
- besöker enheterna,
- gör statistiska jämförelser utifrån stadens och stadsdelens givna nyckeltal,
- diskuterar och analyserar resultat tillsammans med enhetscheferna.

För att bättre kunna säkra kvaliteten i bedömningen av måluppfyllelsen för eleverna fortsätter det tidigare påbörjade samarbetet mellan skolorna i stadsdelen för att revidera gemensamma kursplaner och bedömningsgrunder för elevernas skolresultat.

Uppföljningen av kunskapsmålen i kursplanernas ämnen ska prioriteras, med särskild inriktning mot ämnena svenska, engelska och matematik.

De individuella utvecklingsplanerna ska, tillsammans med utvecklingssamtalen, användas som ett viktigt redskap i uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av elevernas kunskapsutveckling.

Stadsdelsnämndens gruppleddare har sedan ett antal år haft regelbundna möten med förskolornas och skolornas chefer i syfte att, så långt det är möjligt, få en gemensam bild av verksamheten och dess behov. Det är av största vikt att dessa möten fortsätter, och utvecklas. Enheter-
nas kvalitetsredovisningar och inspektörsrapporter kan utgöra ett bra underlag för dialogen.

För att ytterligare fördjupa denna dialog kommer verksamheterna att under året aktivt inbjuda nämndledamöterna till att exempelvis delta i enheternas förskoleråd alternativt förvaltningsråd.

Kultur- och föreningsverksamhet för barn och ungdom

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Det lokala kulturutbudet i staden ska stärkas och utökas för att öka tillgängligheten till kulturen.
- Alla barn och ungdomar i stadsdelsnämndsområdet ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Stadsdelen ska verka för fler mötesplatser för alla ungdomar i närområdet.
- Stadsdelen ska verka för att stärka och utöka det lokala kulturutbudet så att alla barn och ungdomar i stadsdelsnämndsområdet ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Kulturlivet i Spånga-Tensta bärs upp av enskilda personer, av föreningar och av institutioner. Den viktigaste kulturinstitutionen är stadsdelsrådets förskolor och skolor.

Kultur i förskolan

Förskolebarnen planeras få minst fem kulturprogram under året. Under en speciell temamånad planeras program som bygger på aktivt medverkan av barnen. Traditionerna kring årets olika högtider ska uppmärksammas med särskilda aktiviteter.

Kulturkonsumenten fortsätter att genom kulturombuden inspirera pedagogerna i skolan och förskolan att delta i stadsdelens och stadens offentliga kulturutbud. Syftet är att stärka barnen och långsiktigt göra dem delaktiga i kultur- och samhällslivet.

Kultur i skolan

Stadsdelsrådets skolor planerar och arrangerar själva kulturaktiviteter och kulturupplevelser för eleverna. Skolorna har minst ett kulturombud som ingår i det nätverk av kulturombud som sammankallas av kulturkonsumenten två gånger per termin för att få information och förslag om kulturaktiviteter som kulturkonsumenten kan erbjuda skolorna ur stadens utbud. Stockholms Stadsmuseum inrättar i samband med boutställningen i Tensta, TenstaBo2006, en museilägenhet på Kämpingebacken med invigning under boutställningen. Detta planeras för att visa en ursprunglig bostad i ett miljonprogramsområde och levandegöra ett stycke samtids historia. Samarbete etableras med förskolor och skolor i området.

Ungdomskultur

Uppsökande arbete bland föreningar med ungdomsverksamhet för att samverka kring ungdomsarrangemang. Det handlar om att få till stånd en dialog med ungdomarna om artister och att ge information om de bidragsmöjligheter som finns, t.ex. Spånga-Tensta Kulturkommitté och Stockholms Kulturförvaltning som med sin nya bidragsform "En snabb slant" varit till stöd för flera ungdomsarrangemang runt om i staden.

VUXNA

Kultur och föreningsverksamhet för vuxna

Under TenstaBo2006 ska ett förlängt Tensta Marknad genomföras, den mycket uppskattade stadsdelsfestivalen med traditionell marknadsprägel där kända och ännu inte kända artister framträder på den stora utomhusscenen. Poesifestivalen Bagdad Café är numera ett viktigt inslag i marknadsprogrammet. Den arrangeras med stöd av Svenska Akademien, Kulturrådet, Kulturförvaltningen, ABF och Stadsdelsnämndens Kulturkommitté.

Mångkulturåret 2006 kommer också att uppmärksammas på olika sätt. För att sätta Järvafältets kulturaktörer på kartan har medel från kulturförvaltningen erhållits för att upprätta Järva Kulturkatalog. Detta arbete har till syfte att marknadsföra aktörerna och lyfta fram den kulturella mångfalden på Järvafältet. Arbetet kommer att ske i samverkan med Rinkebys och Kistas kulturansvariga där det finns ett etablerat samarbete för att utveckla och stärka kulturlivet i regionen.

Midsommar Latino arrangeras på Eggeby Gård av föreningen Musikcentrum för 15:e året. Detta är en midsommardagsfest, där det mångkulturella befruktar en gammal svensk kulturtradition.

Spånga-Tensta Kulturkommitté får ett årligt bidrag av nämnden som i sin tur ska stödja det lokala föreningslivet med bidrag till kulturarrangemang som ordnas inom stadsdelen. Arbetet har fått en positiv inriktning med god överblickbarhet tack vare nya rutiner med både nyinrättat arbetsutskott, tydligare svarsbesked och nya ekonomiska sammanställningar. Kommittén strävar efter att göra sin verksamhet känd i hela stadsdelsområdet för att så många föreningar som möjligt ska kunna få kulturbidrag, och för att balansen i tilldelningen blir större.

Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor.

Äldreomsorg

Kommunfullmäktiges mål för 2006-2008

- Livskvaliteten för de äldre inom vård- och omsorgsboenden samt för hemtjänstmottagare ska öka.
- Hemtjänsten ska utvecklas för att kunna möta ett ökat behov av vård- och omsorgsinsatser i det ordinära boendet.
- Utbildningsgraden ska öka bland medarbetarna.
- Fler anhöriga ska uppleva att de får ett bra stöd.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Vården och omsorgen ska utformas så att den enskilde kan leva ett så normalt liv som möjligt.
- Den enskildes inflytande och delaktighet vid utformning av insatserna ska öka oavsett vilket boende man har.
- Stödet till anhöriga ska utvecklas vidare.
- Personalens kompetens ska upprätthållas och utvecklas.

Nyckeltal

Förvaltningen kommer under 2006 att följa upp verksamheten med följande nyckeltal.

- Genomsnittligt antal hemtjänststimmar per person och månad
- Kostnad per timme för hemtjänst i ordinärt boende.
- Kostnad per vård dygn i heldygnsomsorg.
- Standard på bostaden i heldygnsomsorg, permanentboende.
- Andel invandrare med hemtjänstinsatser.
- Andel invandrare med heldygnsomsorg.
- Andel hjälptagare med kommunal respektive privat omsorg.
- Antal personer med avlastning i hemmet.

Kvalitet i äldreomsorgen

För att säkerställa att biståndsbedömningen blir så enhetlig som möjligt inom stadsdelen kommer den gemensamma handledningen att ges större utrymme. Kollegiegranskning ska genomföras i slumpvis utvalda ärenden. Den omorganisation som genomförts under hösten 2005 och som innebär att en biståndshandläggare tar alla nya ärenden kommer att utvärderas i början av 2006. Tanken bakom förändringen är att alla nya ärenden ska få likartad bedömning och att de administrativa rutinerna ska följas på samma sätt i alla ärenden.

Under 2005 har en uppsökande verksamhet hos personer över 80 år påbörjats. Denna verksamhet kommer att fortsätta även under 2006 och framöver. Innevarande år har verksamheten tagit mycket av biståndshandläggarnas tid i anspråk. Från nästa år blir det betydligt färre som ska besökas. Det kommer då inte att vara så betungande.

Livskvalitet

Den vård och omsorg som erbjuds ska vara av god kvalitet. I begreppet kvalitet ligger möjligheten att själv påverka insatsernas utförande, vilken utförare som ska få uppdraget samt var man ska bo. De boenden som finns inom stadsdelen erbjuds i första hand. När plats inte kan ges inom rimlig tid i stadsdelens eget bestånd kan förvaltningen köpa plats i annan stadsdel. Olika boenden har olika prissättning, vilket innebär att en total valfrihet höjer kostnaderna för stadsdelen. På så sätt begränsas valfriheten för den enskilde i det fall stadsdelen har egna platser att anvisa.

En viktig del av de äldres livskvalitet är att god och näringsrik mat serveras på ett inbjudande och trevligt sätt. Kvaliteten på maten kontrolleras genom de matråd, som finns på de olika boendena. I matråden diskuterar enheterna maten tillsammans med restaurangerna. Det är för närvarande inte möjligt att med befintliga resurser utöka möjligheterna till utevisningar för de äldre. Här förväntas de s.k. plusarbetarna att kunna bli en extra resurs för bl.a. aktiviteter av olika slag.

De insatser som görs av Trygghetsringningen och Samverkangruppen SPF-PRO kommer även fortsättningsvis att stödjas ekonomiskt. Dessa insatser är av stor vikt för de äldre i området och ger mycket i utbyte för en förhållandevis liten penning. Syriskas föreningens öppna dagverksamhet kommer att stödjas på så sätt att föreningen har tillgång till lokal i Tensta servicehus. Liksom övriga frivilliga kommer föreningen också att få ett mindre bidrag till verksamheten.

Den öppna verksamhet med aktiviteter som bedrivs i Tensta servicehus kommer att fortsätta under 2006. Verksamheten är öppen för alla utan biståndsbedömning.

De ekonomiska ramarna begränsar möjligheterna att skapa nya verksamheter som skulle kunna vara av värde för de äldres livskvalitet. Här avses t.ex. utökning av antalet dagverksamheter.

Kontaktman

Inom såväl den öppna hemtjänsten som äldreboendena finns sedan flera år ett system för kontaktmannaskap.

Hemtjänsten

Hemtjänstens arbetsuppgifter är idag mer inriktade på omvårdnads- än serviceinsatser. Detta innebär att mer kraft måste läggas på att höja personalens kompetens. Det är också viktigt att titta lite extra på arbetsmiljön. I de egna hemmen är inte miljön tillrättalagd som på ett äldreboende, vilket försvårar personalens arbete. Den sjukgymnast som arbetar som en extra resurs inom öppna hemtjänsten kommer att fortsätta sitt arbete under 2006. Försöket att med genomarbetade ADL-bedömningar dels se hur det exakta behovet ser ut dels se vad som skulle kunna underlätta vård i hemmet kommer att pågå åtminstone första kvartalet 2006.

Ett samarbete har etablerats med All-teamet för att kunna erbjuda enklare hantverks-/vaktmästartjänster till de äldre. Lyktans servicegrupp kommer att kunna erbjuda hantverkstjänster och utföra trädgårdsarbete av enklare slag.

Vård- och omsorgsboende

Spånga-Tensta är en av de stadsdelar som får en något ökad äldre befolkning. I dag finns inom stadsdelen äldreboenden som tillgodoser behovet i stort. Under året kan väntetiden variera något. Av dem som önskar annat boende och är berättigade är det fler som enbart kan tänka sig Fristad, vilket gör att det blir längre väntetider dit. Det är oftast de anhörigas synpunkter som blir avgörande, eftersom den äldre som ska till annat boende i de allra flesta fall är dement.

Det pågår för närvarande diskussion om att eventuellt öppna ett boende till i Tensta servicehus. Lokalerna finns men en ordenlig genomgång av behovet ska göras. Det finns fortfarande inget bestämt när det gäller äldreboendet för arabisktalande, vilket innebär en del planeringsproblem för förvaltningen. I stadens budget anges att det är viktigt att tillgodose behov av vård- och omsorgsboende bl.a. med olika språkinriktning.

Den ombyggnation av Fristad sjukhem som bör göras för att anpassa lokalerna till dagens krav kommer inte att göras under 2006. Det finns idag inga medel för sådana åtgärder.

En ny äldreomsorgsplan ska arbetas fram under 2006 i samarbete med övriga stadsdelar i Västerort.

Äldres säkerhet

Vård- och omsorgsboendenas säkerhetssystem vad gäller brand och olyckor ska ses över. Brandlarmet i Tensta servicehus bör bytas ut och frågan har väckts hos hyresvärderna. En uppgradering av larmet hänger nära samman med hur lokalerna i fortsättningen ska disponeras och av vem.

Alla inom äldreomsorgen ska under 2006 förses med legitimation. Hittills har enbart vårdpersonal haft tjänstelegitimation med foto, men från nästa år ska även biståndshandläggare och chefer ha det.

Även när det gäller de äldres säkerhet kan en hantverkar-/vaktmästartjänst vara av värde. Det finns utvärderingar av sådan verksamhet som visar, att antalet fallolyckor minskar, när de äldre haft tillgång till praktisk hjälp i hemmet. Genom hembesök av arbetsterapeut kan information om bostadsanpassning och olika hjälpmedel ges.

Anhörigstöd

Platser för avlastning finns på Lingonets korttidsboende. Den form av anhörigstöd som mest ökat är möjligheten till avlastning i hemmet. De platser som finns på de två dagvårdsenheterna är alltid fullbelagda. Behov av ytterligare en dagvårdsenhet finns därför i Spånga. De ekonomiska ramarna tillåter dock inte etablering av ytterligare en verksamhet. Hedvigs nuvarande lokaler är för trånga för en utökning av platser där.

Förvaltningen kommer att söka medel för anhörigprojekt 2006.

Kompetensutveckling och rekrytering

Stadsdelen kommer att tillsammans med två andra stadsdelar bedriva arbetsplatsförlagd utbildning av vårdbiträden. Utbildningen sker för Spånga-Tenstas del i Tensta, där utbildningsbehovet är störst. Alltför många som arbetar på vård- och omsorgsboenden där, har bristande kunskaper i svenska språket, vilket försvårar all annan utbildning. Många har grundutbildning inom vården men har trots det stora kunskapsluckor vad gäller språket. För att möjliggöra att dessa personer får ytterligare kunskaper för sitt arbete, kommer därför utbildning att ges på arbetsplatsen med svensktalande handledare.

För närvarande har enheterna ingen svårighet att rekrytera personal. I Tensta är det ibland svårigheter att få hyresgäster till våra vård- och omsorgsboenden för att anhöriga upplever att det enbart finns personal med bristande språkkunskaper. Fortfarande är få av de boende från andra länder. Av de 39 platserna på vård- och omsorgsboendet i Tensta innehåller endast sju av invandrare, medan personalen till 90 % har annan bakgrund än svensk. Detta visar sig inte bara i stora språkförbistringar utan också i kunskapsbrister i svensk kultur, i seder och bruk.

Det är viktigt för all personal att få utbildning kring olika sjukdomar och deras inverkan på kropp och hjärna för att förstå vikten av att hitta ett bra förhållningssätt. De olika utbildningar som anordnas av Kompetensfonden utnyttjas så mycket som möjligt. Så kommer att ske även under 2006.

Samverkan med landstinget

Samarbetet med landstinget fungerar för det mesta alldeles utmärkt, speciellt på ett övergripande plan. Det nya informationssystemet, WebCare, mellan landstinget och äldreomsorgen har underlättat samarbetet kring den enskilde patienten/boende.

Det finns tankar på ett utvidgat samarbete kring personer som har både hemtjänst och hemsjukvård. Saken diskuteras för närvarande.

Brukarinflytande

Förvaltningen har ett gott samarbete med pensionärsrådet. Utifrån det samarbetet tar förvaltningen tillvara de äldres intressen. Både biståndsbedömarna och vårdpersonalen arbetar i kon-

takt med de äldre för att på olika sätt medverka till att den enskilde deltar i planering kring och utförande av sina insatser.

Övrig uppföljning

Uppföljning av beslut kommer att ske dels efter tre månader dels när beslut ska omprövas. Inget beslut varar mer än ett år.

Uppföljning av utförarenheternas verksamhet sker dels vid ILS-genomgångar med enheterna och dels genom särskilda genomgångar som initieras av verksamhetschefen. Under 2006 kommer en speciell uppföljning att ske av städinsatser inom den öppna hemtjänsten.

Omsorg om funktionshindrade

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Barn och vuxna med funktionshinder garanteras en bra omsorg och service baserad på behovet, oavsett var i staden de bor.
- Brukarnas inflytande och självständighet ska stärkas för att de ska kunna påverka sitt liv.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Vården och omsorgen ska utformas så att den enskilde kan leva ett så normalt liv som möjligt.
- Den enskildes inflytande och delaktighet vid utformning av insatserna ska öka oavsett vilket boende man har.
- Stödet till anhöriga ska utvecklas vidare.
- Personalens kompetens ska upprätthållas.

Uppföljning

Nyckeltal

Förvaltningen kommer under 2006 att följa upp följande nyckeltal.

- Andel invånare med LSS/SoL-beslut i åldern 0-65 år.
- Antal ej verkställda beslut om gruppboende enligt LSS.
- Stadsdelsnämndens snittkostnad per dygn och dag.
- Bruttokostnad för personlig assistent/timme.
- Antal invandrare med personlig assistent.
- Antal ej verkställda beslut om kontaktperson.

Insatser efter behov och önskemål

I arbetet med att försöka säkerställa att rätt insatser beviljas, har under hösten 2005 arbetsterapeut anlåtats för att göra professionella ADL-bedömningar. Detta försök har visat sig mycket givande, och därför kommer verksamheten att köpa sådana tjänster även under 2006.

Det är också en viktig uppgift för alla som arbetar inom verksamheterna att på olika sätt verka för att den enskilde ska kunna klara sig själv i största möjliga utsträckning. Detta innebär att arbeta såväl med anpassningar av den fysiska miljön, med t.ex. hjälpmedel, som att arbeta med attityder.

Handledning i enskilda ärenden är mycket viktig för att kunna förverkliga ambitionen med en så likartad bedömning som möjligt i de enskilda ärendena.

I varje enskilt ärende sker samverkan med andra berörda instanser efter behov. Det finns ett uppbyggt samarbete med försäkringskassan när det gäller LASS-ärenden. Stadsdelen har samverkan med landstinget på olika nivåer, där frågor kring funktionshindrade tas upp på en mer generell nivå. Samverkan kring personer med funktionshindrade är viktig både för att möta den enskildes behov och för att se till att kostnaderna hamnar på rätt ställe.

Varje handläggares uppgift är att informera om möjligheten till individuell plan enligt LSS. Under 2006 kommer en extra ansträngning att göras för att öka antalet individuella planer. Det är viktigt att inte blanda ihop Individuell plan i lagens mening med andra planer som finns i merparten av ärenden.

Nybyggnation

Under 2006 kommer ett nytt gruppboende med sex platser att kunna tas i bruk i kvarteret Järringe. Dessutom kommer s.k. satellitlägenheter att bli inflyttningsklara dels i Solhem dels vid Taxingeplan. Totalt rör det sig om ca 10 lägenheter.

Med det nya tillskottet av särskilda boenden i stadsdelen kommer de som f.n. har behov av bostad att kunna erbjudas sådan. Däremot finns behov av ytterligare boenden inom närmaste femårsperioden. Det behövs dels gruppboenden dels satellitlägenheter. Ett korttidsboende kommer förhoppningsvis att kunna byggas inom de närmaste åren. Något aktuellt byggobjekt finns dock inte för dagen. Förvaltningen anmäler behov av särskilda bostäder i varje lämpligt byggobjekt.

Alla särskilda boenden inom stadsdelen uppfyller dagens krav på standard, varför inga ombyggnationer behöver göras.

Samverkan mellan stadsdelar för om- och nybyggnad av gruppboendestäder

De gruppboendestäder, som finns inom stadsdelen, är byggda efter gällande normer. I varje nytt bostadsprojekt anmäler förvaltningen intresse för antingen gruppboende eller satellitlägenheter. Dessa idéer lämnas till den s.k. genomförandegruppen, där västerorts stadsdelar har en representant. Där tas sedan ställning till om nya projekt är intressanta eller inte.

Kvalitet

Alla enheter arbetar med att göra verksamheterna så bra som möjligt utifrån de ekonomiska ramar som är givna. I arbetet ingår också att på olika sätt medverka till att de funktionshindrades behov tillgodoses i alla lägen för att säkerställa att stadens handikappolitiska program efterlevs.

I arbetet med boende och arbetstagare i daglig sysselsättning är det viktigt, att på intet sätt kränka den enskildes integritet och att behandla alla med respekt.

Förvaltningen har i sitt remissvar angående inrättande av inspektörstjänster med central placering ställt sig positiv till detta.

Livskvalitet

Det är viktigt att i allt arbete speciellt uppmärksamma vilka generella åtgärder, som skulle kunna vidtas i samhället för att öka möjligheten för de funktionshindrade att delta på så lika villkor som möjligt. Stadsdelsförvaltningens dagliga sysselsättnings uppdrag ska fortsatt vara att utveckla verksamheten, så att den kan möta de olika behov som funktionshindrade kan ha. För verksamheten är det viktigt att kunna erbjuda så gott som skraddarsydda lösningar för var

och en. Det är också viktigt att de arbetsuppgifter som erbjuds känns ”riktiga” och meningsfulla. Under 2006 ska förutsättningarna undersökas för att bedriva verksamhet inom stadsdelen för barn över 12 år efter skolan. En sådan verksamhet skulle betyda att barnen får vistas i närheten av det egna hemmet. Det innebär också, att taxiresorna kan begränsas.

Genom att samarbeta kring stadens tillgänglighetsprojekt kan förvaltningen medverka till att de offentliga rummen blir utformade så att alla kan vistas där. Genom lokala handikapprådet ges i samarbete med de olika ideella organisationerna möjlighet till delaktighet och inflytande i stort. I varje individuellt ärende ska personerna vara delaktiga i beslut som rör dem själva.

Kompetensutveckling och rekrytering

Det stadsövergripande projektet Lys, kompa, funka har bidragit till att ge fler grundutbildning. Andra har getts möjlighet till vidareutbildning. På så sätt har möjligheten till kompetensutveckling varit relativt stor under det senaste året. Det är dock viktigt att fortsätta satsningen på olika utbildningar för att dels kunna möta alla skiftande behov, som de funktionshindrade har, dels ge motivation i arbetet. I kompetensutveckling ingår också att ha fortlöpande dialoger med personalen, så att den kan möta brukarna på ett respektfullt och bra sätt.

Det är idag inga svårigheter att rekrytera personal, men det kan vara svårt att få välutbildade personer. Många personliga assistenter har bristande kunskaper när det gäller det svenska språket.

Arbetet med att planera nya utbildningsinsatser ska fortsätta.

Brukarinflytande

I gruppboendena arbetar personalen nära tillsammans med boende och deras anhöriga/godemän för att planera varje persons tillvaro. I största möjliga utsträckning tas den boendes egna önskemål till vara.

Inför påbörjande av daglig verksamhet i egen regi diskuteras den enskildes önskemål om verksamhet för att på så sätt göra en så bra placering som möjligt.

När andra insatser inom LSS beviljas har den enskilde rätt att själv påverka vem som ska utföra insatsen.

Förvaltningen har ett gott samarbete med Lokala handikapprådet. Tillsammans med rådet diskuteras olika ärenden av mer generell karaktär som rör personer med funktionshinder, t.ex. utemiljö och bostadsbyggande.

Övrig uppföljning

Alla enskilda beslut fattas för högst ett år. Detta innebär att alla ärenden följs upp minst en gång om året. I de allra flesta fall sker dock uppföljningar fortlöpande. Utförarnas verksamhet följs upp via ILS-besök och månatliga ekonomiuppföljningar.

Individ- och familjeomsorg

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka.
- Totalkonsumtionen av alkohol och narkotika ska jämfört med 2004 minska med 20 % för elever i skolår nio och skolår två i gymnasiet.

- Utbudet av fullvärdiga lägenheter i boende med särskild service och alternativa boendeformer samt utbudet av sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder ska öka.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Socialtjänstens arbete ska bygga på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen.
- Barns och ungdomars villkor i Spånga-Tensta ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna.
- Socialtjänstens insatser ska leda till ökad sysselsättning för arbetslösa ungdomar och långtidsarbetslösa.
- Antalet personer som har ekonomiskt bistånd ska halveras fram till 2007.
- Totalkonsumtionen av alkohol och narkotika ska minska med 20 % för elever i skolår 9.
- Kompetensförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna.

Nyckeltal

Följande nyckeltal kommer att följas upp under 2006.

- Antal vård dygn.
- Antal placeringar.
- Kostnad per månad för barn- och ungdomsplaceringar respektive vuxenplaceringar.

Hemlösa

Stadsdelen har behov av att bygga ut träningslägenheter/stödboende med gemensamhetsutrymmen för äldre missbrukare med s.k. dubbeldiagnos. Det behövs flera träningsboenden och försökslägenheter med individuellt utformat stöd för hemlösa med psykiskt funktionshinder och/ eller missbruksproblem. Boendestödsinsatser är en viktig förutsättning för att boendet ska fungera.

Planerad utbyggnad redovisas på särskild blankett.

Rörliga team

Rörliga team ska fortsätta att utveckla arbetsmetoder för att nå personer med psykisk funktionsnedsättning och motivera dem till att ta emot hjälp och stöd. Arbetet redovisas på särskild blankett.

Missbruk

Verksamheten bedrivs i nära samarbete och i samverkan med landstingets beroendevård i gemensamma lokaler. Utvecklingsarbete med gemensam vård- och behandlingsplanering är ständigt aktuellt och i utveckling. Rehabilitering av missbrukare har en långsiktighet. Utveckling av behandlingsinsatser för heroinister pågår i Subutex - projektet, ett projekt finansierat med "miltonpengar". Förändringar i klientgruppen har medfört att särskilda insatser bör utvecklas för målgruppen 55+, då antalet äldre med missbruk har ökat. Gruppen har dålig somatisk hälsa.

Verksamhetsområdet fortsätter sitt arbete med DD-team, LVM-team, äldreteam 55 +, ungdomsteam. Individ- och familjeomsorgens två uppsökande socialsekreterare arbetar förebyggande med drogfrågor tillsammans med elever, skolpersonal, polis och fritidsledare.

Det lokala handlingsprogrammets mål bygger på av staden ställda inriktningsmål för det drog-förebyggande arbetet (S.T.A.N.-programmet), se nedan under Minska totalkonsumtionen av alkohol och narkotika.

Våld mot kvinnor och barn

I Spånga-Tensta arbetar man utifrån en handlingsplan mot våld gentemot kvinnor. För att samordna arbetet och för att utveckla hjälpen till våldsutsatta kvinnor finns en arbetsgrupp med representanter från olika verksamhetsområden inom stadsdelsförvaltningen. Det har i detta arbete blivit uppenbart att, för att hjälpa våldsutsatta kvinnor och för att förebygga våld mot kvinnor, är det viktigt att våldsbenägna män får hjälp att hitta andra sätt att lösa konflikter i nära relationer. Med anledning av detta har nämnden sökt och fått pengar från kompetensfonden för att utveckla ett förebyggande och stödande arbete med män i stadsdelen. Projektet kallas Manscentrum Järva. Man vill nå män som använder våld, män som riskerar att utveckla ett våldsbeteende, män som befinner sig i konflikt med sina partners eller som har svårigheter i sin föräldraroll. Det finns i staden endast två verksamheter som vänder sig till män med våldsproblematik (Manscentrum) och till män som har skilsmässokonflikter (Mansjouren). Män med invandrabakgrund använder sig dock ytterst sällan av dessa två verksamheter, då verksamheterna troligtvis känns alltför främmande för dessa män.

Projekt Manscentrum Järva ingår i en gemensam ansökan till kompetensfonden från samtliga tre järvastadsdelar, där varje stadsdel har valt att utveckla en viss del av arbetet med våldsutsatta kvinnor. Gemensamt finns också ett ”paraplyprojekt” vars syfte är att samordna och överföra kompetens mellan de tre projekten och att undersöka förutsättningarna för en framtida organisatorisk samverkan.

Barn i våldsutsatta familjer

Vid Familjeresursen finns tre personer, och hos Familjecentralens föräldrarådgivare en person, som har genomgått Rädda Barnens utbildning Trappan. Trappan är en typ av krisbearbetning för barn som bevittnat eller varit utsatta för familjevåld. Denna insats erbjuds till alla familjer, där detta är aktuellt.

Personer med psykiska funktionshinder

Socialpsykiatrin har ett nära samarbete med psykosteamet inom landstingets öppna psykiatriska mottagning. Under året kommer verksamhetsområdet att tillsammans med landstinget delta i ett utvecklingsprojekt, där projektet ska vila på kompetens från psykiatrin, beroendevård, socialpsykiatrin och Rinkeby stadsdelsförvaltning. Samarbete/samverkan kommer att ske i en samlokaliseringsprojekt. Syftet är att hitta samverkansmodell för en målgrupp, vars behov är att vårdgivare/huvudmän kan samverka.

Anhörigstöd kommer att utvecklas i samverkan med psykiatrin.

Det finns i närmiljön behov av utökning av sysselsättnings-/praktikplatser. Lyktan fungerar som gemensamhetsforum för aktiviteter av skilda slag. Här finns ett aktivt brukarråd och en stödförening, som bidrar till dynamiken i verksamheten. Idéer och aktiviteter ger grogrund till verksamhetsutvecklingen. Brukarrådet är redo att ansvara för arbetsuppgifter som att till äldre ge service av enklare slag, exempelvis byta lampor, sätta upp gardinstänger, bära ut något till miljöstugan etc.

Brukarinflytande

Verksamhetsområdet Beroendevård och Socialpsykiatri kommer att fortsätta med att förbättra kundinflytandet för verksamheten genom att systematiskt dokumentera och in hämta uppgifter och synpunkter från klienterna via enkäter, uppföljningsinstrument och fokusgrupper.

Verksamhetsområdet Arbete och Bistånd planerar att ha en fokusgrupp i sep/okt nästa år omkring försörjningsstöd och barnperspektiv.

På utredningsgrupperna inom verksamhetsområdet Familj och Ungdom kommer man att fortsätta med brukarenkäter under 2006. Dessutom kommer två socialsekreterare från utredningsgrupperna att under 2006 slutföra utvärderingen av utredningslägenheten Edinge. I utvärderingen ingår bl.a. intervjuer med brukare som deltagit i verksamheten. Familjerätten fortsätter med enkäter i sina ärenden samt planerar att genomföra en fokusgrupp under 2006.

Inom verksamhetsområdet Familjestöd ska två socionompraktikanter från socialhögskolan utvärdera Projekt Kulturlänk genom att intervjua en familj och en socialsekreterare.

Inom Familjeresursen ska en brukarenkät genomföras under 2006.

Ungdomsmottagningen kommer som vanligt att genomföra en brukarenkät under året. Eventuellt kommer någon eller några fokusgrupper att genomföras inom verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet planerar att avsätta tid under 2006 för att utforma metoder för brukarinflytande.

Övrig uppföljning

Kostnaderna för försörjningsstöd kommer att följas upp månadsvis i samband med den ekonomiska månadsrapporten till nämnden. Uppföljningen sker utifrån antalet hushåll och den totala summan utbetalt försörjningsstöd under månaden.

Minska totalkonsumtionen av alkohol och narkotika

Under hösten 2004 erbjöds skolpersonal utbildning enligt ÖPP (Örebro Preventionsprogram), som enligt mätningar visat sig ge en dramatisk minskning av alkoholkonsumtion bland högstadieelever. Personal inom skolan har under 2005 bl.a. genomgått utbildning inom ÖPP för att bli bättre på att sprida förebyggande information till föräldrar. Arbetet fortgår under 2006. Implementering av ÖPP i skolorna har pågått under 2005 och förekommer numera på föräldramöten. Målet under 2006 är, att metoden ska permanentas på föräldramötena i skolorna.

Särskilda kampanjer (t.ex. anti-langningskampanjer) kommer i likhet med år 2005 att genomföras i samarbete med t ex fältassistenter och föreningslivet. Kampanjerna riktas främst till vuxenbefolkningen och kommer att bedrivas även under 2006.

Särskilda punktinsatser pågår på geografiskt utsatta platser i stadsdelen för såväl missbruk som kriminalitet.

Arbetet med folköls- och tobakstillsyn kommer att fortsätta, liksom att få bättre kontakt med stadsdelens näringsidkare, som säljer dessa varor. Handlarna får minst två tillsynsbesök per år. Utskick av information sker återkommande. Inköpsstudier kommer att genomföras även under 2006.

Nyckeltal

Följande nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Statistisk över anmälda brott, en sammanställning från BRÅs och polisens register.
- Stockholmsenkäten.
- Inköpsstudier/statistik.

Övrig uppföljning

Det brotts- och drogförebyggande arbetet kommer bl. a att följas upp med hjälp av statistik från polisen, SISAB, Stockholmsenkäten och genom inköpsstudierna.

En trygg och säker stad

Stadsdelsnämnderna ska

- utveckla samarbetet med de brottsförebyggande råden.

Det lokala handlingsprogrammets mål bygger på av staden uppställda inriktningsmål för det drogförebyggande arbetet (S.T.A.N.-programmet).

- Verka för en brotts- och drogfri uppväxt för barn och unga.
- Verka för ett Spånga-Tensta fritt från narkotika och kriminalitet.
- Minska alkoholmissbruket och kriminaliteten i stadsdelen.
- Erbjuder alla drogmisbrukare vård.

Arbetet för att uppfylla de lokala målen, liksom det övergripande målet, går via följande åtaganden.

Stadsdelsnämndens åtaganden för 2006

- Nyrekrytering till missbruk/kriminalitet ska minska samt debutåldern skjutas upp.
- Andelen barn och ungdomar som använder droger och/eller begår brott ska minska.
- Berusningsdrickandet bland både unga och vuxna ska minska.
- Fler ska förmås att upphöra med sitt missbruk/kriminalitet samt att de medicinska och sociala skadeverkningarna i samband med detta ska minska.

Uppföljning

Uppföljning ska ske bl.a. genom egen statistik som tas fram i samarbete med Rinkeby stadsdelsförvaltning. Missbruket bland unga följs också upp genom kontakt med skolorna samt genom den undersökning, som USK gör vartannat år bland årskurs 9 och årskurs 2 i gymnasiet.

Inom stadsdelen samordnas det brotts- och drogförebyggande arbetet genom det lokala Brotts- och drogförebyggande rådet (LOBRÅ) i enlighet med det brotts- och drogförebyggande handlingsprogram, som antogs av nämnden föregående år. Programmet bygger i sin tur på S.T.A.N.-programmet. Det förebyggande arbetet bygger på långsiktigt samarbete, planering och kontinuitet, främst genom LOBRÅs tre arbetsgrupper.

Särskilda kampanjer (t ex anti-langningskampanjer) kommer i likhet med föregående år att genomföras i samarbete med t.ex. fältassistenter och föreningslivet. Kampanjerna riktas främst till vuxenbefolkningen och kommer att bedrivas även under 2006. Personal inom skolan har under året bl. a erbjudits och genomgått utbildning inom ÖPP (Örebro Preventions-

program) för att bli bättre på att sprida förebyggande information till föräldrar. Arbetet fortgår under 2006.

Arbete med att uppmuntra föräldrar och andra vuxna att delta i föräldravandringar pågår kontinuerligt och kommer att fortsätta under 2006.

Förvaltningen bedriver även ett aktivt tillsynsarbete vad gäller folköl och tobak. Under året kommer handlarna att få flera personliga besök, information. Dessutom kommer inköpsstudier att genomföras.

Särskilda punktinsatser pågår på geografiskt utsatta platser i stadsdelen för såväl missbruk som kriminalitet. Under innevarande år har trygghetsvandringar med boende, tjänstemän och andra aktiva genomförts i stadsdelen. Vandringarna kommer att utvecklas under 2006.

En särskild satsning på bekämpning av klotter kommer att starta under året. För att uppnå ett godtagbart resultat måste samarbetet mellan fastighetsägare, hyresgäster, Banverket, SL, förvaltningar och polis utvecklas.

Projektet ”Tensta-Hjulsta rent och snyggt” (se Agenda 21) planeras att fortsätta tillsammans med de kommunala bostadsföretagen med delfinansiering genom Stadsdelsförnyelsen, för en renare och snyggare utemiljö.

Den så kallade ”Miljögruppen”, för personer med försörjningsstöd, kommer att återuppta sin städverksamhet av utemiljön till våren.

Stadsdelens lekparkers säkerhetsbesiktigas två gånger per år. Investering av ny utrustning och bättre fallunderlag sker kontinuerligt för att säkerställa en trygg och lekvänlig miljö med bibehållet lekvärde.

Personalpolitik

När det gäller att behålla och stärka attraktiviteten som arbetsgivare utgörs basen av att man uppfattas som tydlig, pålitlig och dynamisk. I det ligger bl.a. att, över tid, ha en uttalad linje i sitt förhållande till sina anställda/medarbetare. Därför arbetar förvaltningen för att personalpolitiken i stadsdelen ska bli känd.

*Formerna för varje medarbetares delaktighet.
Vilka arbetsprestationer som belönas.
Ledarskapets framtoning.
Möjligheter till egen kompetensutveckling.*

Kompetensförsörjning

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Stärka staden som en attraktiv arbetsgivare genom bl.a. ökade möjligheter till utveckling, karriär och inflytande.

Stadsdelsnämndens verksamhetsmål för 2006

- Ytterligare profilera varumärket "Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning" som en attraktiv arbetsgivare för att bl.a. trygga behoven av kompetensförsörjning.

Om förvaltningen ska kunna fortsätta konkurrera med andra arbetsgivare om arbetskraften måste man ha något som "sticker ut" och upplevs attraherande. Redan anställda medarbetare ska naturligtvis uppleva att det dagliga arbetet innehåller det som upplevs väsentligt, och blivande medarbetare måste uppleva att det finns samstämmighet mellan hur förvaltningen presenteras och hur det faktiskt är. Det handlar om att som arbetsgivare stå för följande.

- Moderna arbetsformer som tillgodoser stora krav på individuell delaktighet.
- Tydlig lönepolitik som påvisar hur den egna löneutvecklingen kan påverkas.
- Kompetenta och mogna chefer som förstår att förmåga till kommunikation och verksamhetsresultat hör nära ihop.
- Erbjuder attraktiva möjligheter och former för kontinuerlig egen kompetensutveckling.

Förvaltningen kommer under 2006 att fortsätta sin satsning i dessa avseenden.

Nedan ges en bild av kommande generationsskifte i förvaltningen.

- Pensionsåldern är rörlig, 61-67 år.
- Den faktiska genomsnittliga avgångsåldern är f.n. under 60 år.
- 45 % av de tillsvidareanställda är 50 år eller äldre, vilket betyder att merparten sannolikt lämnar yrkeslivet under perioden 2006—2015.
- De yrkesgrupper som idag har högst andel som är 50 år eller äldre är chefer (avdelningschef, rektor, enhetschef), lärare och sjuksköterskor.
- De yrkesgrupper, som har lägst andel personer som är 50 år eller äldre, är barnskötare, undersköterskor och vårdbiträden.

Förvaltningen har inlett arbetet med ett kompetensförsörjningsprogram som tar fasta på arbetssätt och metoder för att tillgodose framtida behov av nyckelpersoner. Här kommer förvaltningen att noga följa erfarenheterna med det nya kollektivavtalet för hantering av övertalighet vid arbetsbrist i Stockholms stad. Intresset fokuseras i första hand på i vilken utsträckning förvaltningen själv styr sin egen kompetensförsörjning och rekrytering.

När det sedan gäller kompetensförsörjningen specifikt inom förskolan kan följande uppgifter lyftas fram.

- Den genomsnittliga andelen förskollärare av anställda i barngrupp är 39,4 %. Inriktningen är att kontinuerligt öka andelen förskollärare. Ett sätt att genomföra det är att ytterligare utveckla samverkan med främst Lärarhögskolan för att under VFU intressera studenterna att senare söka anställning i förvaltningen.
- Erfarna barnskötare kommer även fortsättningsvis erbjudas möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare.
- De barnskötare, som saknar adekvat formell utbildning, kommer under året att genomgå kompetensutveckling i form av grundutbildning – men även andra former för att certifiera adekvat kompetens.
- 45 % av dagens förskollärare är 50 år eller äldre, vilket indikerar behov av den kompetensförsörjningsplanering som redan är igång. Gruppen barnskötare har en förhållan-

devis låg medelålder och utgör en möjlig och lämplig rekryteringsbas för vidareutveckling till förskollärare.

Sjukfrånvaro

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Minska sjukfrånvaron.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Förvaltningens sjuktal ska sänkas till 9 % vid årets utgång.

Arbetet med att minska sjukfrånvaron fortsätter även under 2006. Sjuktalet för förvaltningen minskade något under 2005, men den målsättning som förvaltningen hade vid årets början uppnåddes inte. Bedömningen är att det går åt rätt håll, och att målsättningen för 2006 därför ska ligga fast, d.v.s. sjuktalet ska ha nått ned till 9 % vid slutet av året. Avsikten är att under året avsevärt öka det förebyggande arbetet och därigenom motverka en ökning av antalet långtidssjukskrivna.

En genomgång av sjuktalen för olika yrkesgrupper i förvaltningen visar att det föreligger betydande skillnader. Förvaltningen har dock valt att inte peka ut någon grupp som riskgrupp. För att karaktäriseras som riskgrupp bör de arbetsrelaterade orsakerna dominera som förklaring till arbetsförmågan. Erfarenheten är nämligen, att orsakerna är mycket varierande och att de i flertalet fall har annan grund än arbetssituationen och yrkesgruppstillhörighet. Under 2006 kommer förvaltningen att bredda insatserna för att nå alla verksamheter och yrkesgrupper.

Arbetstider

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Öka sysselsättningsgraden bland stadens anställda för dem som så önskar.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Pröva möjligheten att öka sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda som så önskar.

Förvaltningen har ca 1 900 tillsvidareanställda. 83 % arbetar heltid och 17 % deltid i någon omfattning.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden är 95 %. Förvaltningen har, som en av få förvaltningar i staden, deltagit i den s.k. Arena-modellen, som är en samarbetsform mellan den lokala arbetsförmedlingen och arbetsgivaren. Syftet är att verka för deltidsanställdas ökade möjlighet till heltidsanställning och samtidigt minska deltidsarbetslösheten. Samarbetet fortsätter under 2006.

Löner

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Utjämna osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor och höja lönerna för de personalgrupper som har sämst betalt.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Eventuella osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska rättas till genom årlig lönekartläggning.

I god tid inför den årliga lönerevisionen i förvaltningen görs en lönekartläggning för de dominerande yrkesgrupperna inom respektive avtalsområde. Kartläggningen knyts till arbetsvärderingssystemet BAS och utvisar bl.a. medianlön för kvinnor och män. I kartläggningen lyfts fram och analyseras fall, där skillnaden mellan kvinnors och mäns medianlön är större än 5 %. Kartläggningens resultat redovisas och behandlas i förvaltningens ledningsgrupp. I den inledande överläggningen inför den årliga lönerevisionen redovisar arbetsgivaren för respektive facklig organisation den lönekartläggning som gjorts. Denna ordning finns sedan några år tillbaka och hittills har inte, vid någon sådan överläggning, presenterats underlag, som visar att redovisade löneskillnader har sin grund i osakliga faktorer.

Lönekartläggningen kommer att göras på samma sätt även 2006.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Nya bostäder som alla kan efterfråga ska byggas

Bostadsbyggande

Folkmängden i Spånga-Tensta beräknas enligt USK öka med totalt 200 personer netto under 2006. 460 personer beräknas flytta in i bostäder som ska stå klara under året. Den stadsdel, som beräknas få störst folkökning är Tensta, där ökningen beräknas uppgå till 175 personer. 317 personer beräknas flytta in i nyproducerade bostäder i Tensta. Barnantalet väntas sjunka något till och med 12 år. Åldersgrupperna 13 – 18 har en ökning på totalt ca 20. Åldersgrupperna 65 – 79 väntas öka med 37 personer. 80 år och däröver ökar med 30.

Den stadsdel, där ökningen av antalet barn blir störst, väntas bli Bromsten, där bl.a. ett trettio-tal kedjehus planeras i kv. Erik. Under 2006 väntas antalet 1 – 5-åringar öka med 26. Åldersgruppen 65 – 79 väntas öka med 17 personer, medan personer över 80 år väntas minska med 13.

Av lokalförsörjningsplanen, som redovisas i bilaga till verksamhetsplanen, framgår hur stadsdelsnämnden avser att tillgodose servicebehoven för den under året tillkommande befolkningen.

Tensta Bo 2006; Tensta som boplats och kulturarena.

Den 17-27 augusti 2006 arrangerar Stockholms stad en boutställning i Tensta. Markkontoret har huvudmannaskapet för projektet. Stockholms byggmästareförening blir huvudarrangör. Boutställningen kommer att visa hur ett miljonprogramområde kan förnyas varsamt. Nybyggda lägenheter, bl.a. radhus, och ombyggda lägenheter kommer att visas upp. Kulturarenan genomförs och bekostas av Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Ett viktigt syfte med boutställningen är att visa möjligheternas Tensta. www.stockholm.se/tenstabo2006

Stärkt näringsliv och arbetsmarknad

Samtliga enheter tar emot praktikanter från högskolor och andra utbildningsinstitutioner. Detta sker fortlöpande. En utveckling för att kunna ta emot andra yrkeskategorier genom anställningsstöd har skett under 2005.

Lunda Nova näringslivscenter

Stadsdelsnämnden har ett nära samarbete med det lokala näringslivet. Inom Lunda Nova näringslivscenter samverkar företagare, arbetsförmedlingen och stadsdelsförvaltningen i syfte att utveckla näringslivet. Därigenom skapas förutsättningar för lokal tillväxt vilket medför ökad sysselsättning.

Näringslivscentrets parter kan gemensamt erbjuda en rad tjänster och aktiviteter för att nå målet att stärka näringslivet och arbetsmarknaden. Att samla parternas resurser i en gemensam plattform är ett kraftfullt verktyg, som ger mycket bra resultat på ett kostnadseffektivt sätt.

Tre utvecklingsprojekt finansieras under 2006 med medel från Kompetensfonden. Dessa aktiviteter planeras att implementeras i den reguljära verksamheten inför 2007.

Näringslivsarbetet ska fokuseras på följande under 2006.

- Aktivt marknadsföra Spånga-Tensta som en näringslivsvänlig stadsdel med expansiva företag, framgångsrika skolor och företagsamma invånare.
- Verka för en hållbar utveckling av miljön till nytta för boende och företagare. Nämnden skall bevaka att infrastrukturen förbättras och att nya arbetsområden kan utvecklas. Nämnden skall också verka för att fler företag genom miljöcertifiering ökar sin konkurrenskraft, gör miljövinster och ekonomisk besparing.
- Samverka med det lokala näringslivet och skapa förutsättningar för ett expansivt företagande. Nämnden skall erbjuda kompetenshöjande tjänster som efterfrågas av det lokala näringslivet. Fler företag skall stimuleras till att starta och etableras. Råd och stöd ska erbjudas till nystartade företag.
- Förmedla kompetent arbetskraft till näringslivet och näringslivskontakter till arbetssökande. Nämnden skall erbjuda företagsanpassade yrkesutbildningar och kvalificerad rådgivning om arbetsmarknad och yrkesval.
- Vidareutveckla den lokala samverkansmodellen och medverka till att nya nätverk av relationer skapas. Kompetensen hos stadsdelens ungdomar ska höjas, så att de motiveras till företagsamhet. Stadsdelen skall medverka till att samarbetet mellan skolan och näringslivet fördjupas.
- Verka för en ökad förståelse och kunskap om företagens betydelse för en gynnsam tillväxt och välfärd. Professionellt bemötande och en hög servicegrad ska känneteckna verksamheten gentemot företagare och boende i stadsdelen.

Förankring, ledning och uppföljning

I näringslivsrådet diskuteras regelbundet övergripande strategiska och aktuella näringslivs- och sysselsättningsfrågor. Rådet är referensgrupp för Lunda Novas samarbetsparter och är en sammanhållande länk för hela stadsdelens näringsliv. Genom Lunda Novas ledningsgrupp bestående av representanter från samarbetsparterna garanteras att uppställda mål och strategier följs i det dagliga arbetet. Ett annat viktigt forum för förankring och uppföljning är tekniska avdelningens och näringslivsenhetens medverkan i Stockholm Lunda Företagsgrupps styrelse och arbetsgrupper.

Arbetet följs upp med statistik såsom antalet nystartade företag, antalet personer som deltagit i aktiviteten Lunda Nova kompetens och därigenom fått arbete samt antalet miljöcertifierade företag m.m. De generella mål, som avser arbetslöshet, förvärvsfrekvens och familjer med ekonomiskt bistånd, följs upp med statistik från Arbetsmarknadsverket och Stockholms utrednings- och statistikkontor (USK).

Flyktingmottagande

Under 2005 har stadsdelsförvaltningen gjort en överenskommelse med arbetsförmedlingen i enlighet med de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna i Stockholm stad och Stockholm stads näringslivspolitiska program. Arbetsförmedlingen i Lunda har en handläggare anställd på deltid för nyanlända flyktingar. Handläggaren har tillgång till arbetsförmedlingens alla insatser. Målgruppen nyanlända flyktingar kommer enligt överenskommelsen att delta i stadsdelens övriga samverkansarbete med arbetsförmedlingen, d.v.s. Jobbaktiv och Jobbaktiv Ung, för att på maximalt sätt kunna ta del av alla insatser som stadsdelen har till förfogande.

De personer som av hälsomässiga skäl eller av andra skäl inte omgående kan delta i en arbetsinriktad introduktion ges samma möjligheter till att utredas och följas upp genom den välfungerande samverkansgrupp mellan arbetsförmedling, AF-rehab, socialtjänst, primärvården och öppen psykiatri som redan finns i stadsdelen.

Stadsdelen Spånga-Tensta har en befolkning där utbildningsnivån är låg, och många av de personer som får försörjningsstöd läser på SFI. Under 2006 kommer stadsdelen att arbeta för att alla SFI-studerande, som får någon form av ersättning via introduktionsersättning eller försörjningsstöd, ska ha heltidssysselsättning. Detta ska åstadkommas genom utbildning och praktik.

Ekonomiskt bistånd

Enheten Arbete och Bistånd har under 2005 påbörjat en genomgripande verksamhetsanalys med målet att finna nya arbetsmetoder för att sänka kostnaderna för ekonomiskt bistånd. Efter en kartläggning av alla aktuella hushåll under september månad 2005 har det framkommit, att ca 40 % av alla hushåll har någon form av arbetshinder och därför inte står till arbetsmarknadens förfogande. Denna grupp består av långtidssjukskrivna personer, personer med missbruksproblematik och andra socialmedicinska svårigheter. Stadsdelen har utöver denna grupp även en stor andel personer som läser SFI samt arbetssökande personer.

Genom den utförda kartläggningen i september månad finns ett underlag för att intensifiera det samarbete som finns via den lokala samverkansgruppen. Försörjningsstödsgrupperna har påbörjat en särskild diskussion om ett närmare samarbete med vårdcentralerna. Under 2006 kommer även nytt avtal med förtroendeläkare att slutas.

Stadsdelen har idag ett mycket välfungerande samarbete med arbetsförmedlingen genom JobbAktiv och Jobbaktiv Ung samt genom yrkes- och studievägledare som finns lokaliserade tillsammans med arbetsförmedlingen samt stadsdelens näringslivskontor. Detta samarbete är under ständig utveckling för att på bästa sätt kunna stödja personer i att komma ut i arbetslivet.

För att öka stödet till de personer som har större svårigheter att ta sig ut på arbetsmarknaden med det reguljära stöd som finns, har ett projekt startats under 2005 med två Jobbcoacherna. Jobbcoacherna har i uppdrag att utveckla arbetsmetoder för ett mer personligt stöd. Projektet innebär att en mycket individinriktad insats görs i syfte att få fram praktikplatser som kan leda till lönearbete. Arbetet fortskrider under 2006 med utveckling av arbetsmetoder för hela enhetens arbete med försörjningsstödstagare.

För personer som är SFI-studerande, kommer ett vidare samarbete med befintliga resurser genom JobbAktiv och nuvarande arbetsmarknadsprojekt att arbeta för att praktik ska anordnas till alla, för att kravet om heldagssysselsättning ska uppfyllas. Det nu sagda gäller även nyanlända flyktingar.

Personer, som vänder sig till stadsdelen för ekonomiskt bistånd och som står till arbetsmarknadens förfogande, får en tid för gruppinformation vid Jobbaktiv resp. Jobbaktiv ung. Vid dessa informationer finns även arbetsförmedlingens handläggare samt studie- och yrkesvägledaren med. Personer som av andra skäl söker försörjningsstöd utreds via mottagningsfunktionen för att så snart som möjligt få en tid för vidare planering tillsammans med socialsekreterare.

För att kunna öka sysselsättningsgraden för de personer som står utanför arbetsmarknaden kommer resurser att finnas till praktik eller andra mer individuellt riktade insatser. Idag används exempelvis Integra, som är individinriktat med ett mer helt sysselsättningspaket för att kunna komma ut i arbetslivet. Det är hos sådana verksamheter som stadsdelen finner de bästa lösningarna.

Arbetsmarknadsåtgärder

Aktiviteter av strategisk karaktär som planeras utifrån de arbetsmarknadspolitiska riktlinjerna i Stockholms stad, se ovan under Ekonomiskt bistånd.

När det gäller antalet feriearbeten för ungdomar kan stadsdelen ta emot totalt 150 feriearbetare. Detta blir en mer reguljär verksamhet, som är att jämställa med plusjobb. Verksamheten måste läggas inom personalavdelningens uppdrag, då det kräver stora insatser att koordinera ytterligare anställningar.

Trafiksystem

Förvaltningen har under de senaste åren satsat på att förbättra beläggningen på stadsdelens gång- och cykelbanor för att förbättra framkomligheten för fotgängare och cyklister. I och med att investeringsmedel överförs från och med årsskiftet kan ytterligare satsning ske på detta område.

Vidare har medel avsatts från stadsdelsförnyelsen för att utreda möjligheten att tillgänglighetsanpassa Spånga torg. Det är ett starkt önskemål från boende i området varför en sådan anpassning också hamnat högt upp på den prioriteringslista som stadsdelsnämnden tillsänt trafiknämnden inför budgetarbetet 2006.

Förvaltningen kommer, tillsammans med lokala handikapprådet och trafikkontorets representant för tillgänglighetsprojektet, arbeta vidare utifrån den lokala tillgänglighetsplan, som håller på att upprättas.

Inför vinterväghållningen 2005/2006 har diskussioner förts huruvida gång- och cykelbanor ska kunna hållas snöfria under hela vintersäsongen, i linje med stadens förslag till cykelplan. Den kostnad de skulle medföra, bl.a. i form av borttransport av snö vid en ”normal” vinter, ryms inte inom den budgetram, som stadsmiljöområdet är tilldelad. Därför måste cykelbanor i direkt anslutning till vägnätet, och vissa gångbanor vid snörika vintrar, dessvärre även fortsättningsvis användas som snöupplag, vilket givetvis försvårar framkomligheten för framförallt cyklister.

I och med att stadens ”Fornminnesgrupp”, som sköter naturvårds- och fornminnesområden över hela Stockholm, övergick till Spånga-Tensta från och med 1 juni 2005 försämrades statistiken betydligt över förvaltningens antal miljövänliga fordon. Stadens mål för antalet miljöbilar kommer inte att uppfyllas under 2006. Förvaltningen kommer dock att upprätta en utbytesplan tillsammans med miljöförvaltningen.

Parker och grönområden

Förvaltningen kommer att fortsätta sin inriktning med att ha betesdjur på vissa naturområden. Det är en skonsam ekologisk drift som är mycket uppskattad av medborgarna. En ökad satsning på naturvård i stadsdelens rekreationsområden kommer att ske bland annat genom den fornminnesgrupp, som organisatoriskt är placerad i Spånga-Tensta.

Fyra så kallade ”Kulanplaner” för spontanidrott på parkmark kommer att byggas under året. Planeringen har skett tillsammans idrottsföreningar och skolor. Upphandling och genomförande har skett tillsammans med idrottsförvaltningen. De icke bokningsbara multisportplanerna finansieras genom stadsdelsförnyelsen, Handslaget och Stockholms Fotbollförbund.

Brukarinflytande

Inom verksamhetsområdet stadsmiljö skapas brukarinflytande och delaktighet genom kontinuerliga träffas med villaägar- och bostadsrättsföreningar, medborgare, företagare och andra verksamma inom stadsdelen. Så kallade "brukaravtal" skrivs med fastighetsägare för övertagande av skötseln av kommunens mark. All felanmälan från medborgarna följs upp genom telefonsamtal eller besök på plats.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Följande nyckeltal kommer att följas upp årsvis.

- Vinterväghållning kr/kvm.
- Barmarksrenhållning kr/kvm.
- Parkskötsel och underhåll kr/kvm.
- Stadsmiljökostnader totalt kr/invånare

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål är vägledande vid alla beslut i nämnder och bolagsstyrelser.

Miljöprogrammet

Kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål 2006-2008

- Staden ska minska miljöbelastningen genom miljöanpassad upphandling och aktivt konsumentarbete.
- Energiförbrukningen i staden ska minska och andelen förnybar energi ska öka.
- Avfallshanteringen ska leda till minskade avfallsmängder och ökad återanvändning och återvinning.

Arbetet med att miljöcertifiera stadsdelens företag kommer att få ny fart inför 2006, då två medarbetare inom näringslivsenheten har utbildats i ämnet. Tillsammans med ”Miljöcentrum för företag” inom miljöförvaltningen kommer utbildningar att marknadsföras och genomföras för de företag som vill uppfylla stadens miljökriterier.

Vid varje skola i stadsdelen finns utsedda miljöombud som samordnar arbetet med miljöfrågorna i skolorna. I stadsdelens fältskolor vid Eggeby gård bedrivs en omfattande undervisning i miljöfrågor. Dit förläggs också alla möten med skolornas miljöombud. Alla enheter arbetar med miljöfrågor i form av miljödag, kompostering, kretsloppsarbete och städdagar.

Sedan våren 2005 pågår ett miljöprojekt i förvaltningshuset på Tenstagången 55. Förvaltningen och hyresvärderna Svenska Bostäder har träffat ett avtal, där parternas gemensamma målsättning ingår för ett ekologiskt hållbart samhälle, resurshushållning och god inomhusmiljö. Projektet gäller framför allt energibesparingsåtgärder, källsortering, vattenbesparing, städning, kravmärkta varor m.m. Återkommande utvärderings- och uppföljningsmöten hålls tills delmålen uppnås.

Även under 2006 kommer regelbundna möten att äga rum med stadsdelens renhållningsentreprenörer, fastighetsägare samt Agenda 21- och miljösamordnarna i Stockholms stad för att gemensamt åstadkomma en bättre miljö.

Agenda 21

Arbetet med Agenda 21 innebär att ha ett långsiktigt perspektiv. En hållbar utveckling kräver ett omfattande förändringsarbete, när det gäller den personliga livsstilen. Det gäller vårt förhållningssätt till miljön, barns och ungdomars inflytande, koppling till barnkonventionen, hälsofrågor och den demokratiska processen med ett underifrånperspektiv. Betydelsen av upplysta konsumenter är mycket stor, och här har stadsdelens medborgarkontor, folkrörelser och ideella organisationer en viktig roll.

Agenda 21 innebär framför allt utåtriktad verksamhet gentemot invånarna i Spånga-Tensta. Stadens miljöfrågor och Agenda 21-arbetet anpassas så att dessa löper som en grön tråd i allt det som rör stadsdelens områdesfrågor. Delaktighet, engagemang och ansvar på alla nivåer. Förvaltningen ska föregå med gott exempel vad gäller miljöhänsynen. Samarbetet med det lokala näringslivet och andra aktörer i stadsdelen ska förstärkas.

Målsättningen ska vara att åstadkomma en trivsamt och ren ute- och inomhusmiljö i stadsdelen. För att åstadkomma detta krävs det också att de boende och andra verksamma i stadsdelen kan engageras. Stadsdelen har antagit ett handlingsprogram med stadens miljöprogram ”På väg mot en hållbar utveckling” som underlag. Det är styrande för förvaltningens arbete. Handlingsprogrammet är vägledande för förvaltningens miljöarbete och ska revideras varje år.

Sedan år 2002 pågår ett projekt vid namn ”Tensta-Hjulsta rent och snyggt”. I projektet ingår att områdets föreningar medverkar för en renare stadsdel. Stadsdelen delas in i stadsområden som föreningarna adopterar dessa och städar efter ett tidsbestämt schema. Städningen utförs under tiden maj-oktober. Föreningsstädningen utökades under 2005 till att även omfatta gamla Spånga. Målsättningen med projektet är att engagera boenden och föreningsaktiva för att öka miljömedvetandet och att åstadkomma en trivsamt och ren ute- och innemiljö i stadsdelen. Genom att föreningar själva tar ansvar för att hålla vissa angivna områden rena från skräp så kommer intresset för att hålla stadsdelen ren och snygg att öka. Familj och vänner till de föreningsaktiva kommer därmed också förhoppningsvis öka sitt engagemang för närmiljön och bli mer medveten om nedskräpningen. Ambitionen är att utveckla detta ytterligare under 2006. Med denna satsning minskar nedskräpningen och miljöbelastningen och kunskapen om kretslopp och återvinning ökar hos medborgarna.

Den årligen återkommande ”Vårstädardagen” kommer även genomföras 2006 där föreningar, skolor och andra medborgare i Spånga-Tensta engageras.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Metoder ska utvecklas inom stadens alla verksamheter i syfte att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008

- Skapa förutsättningar för ökad hållbar tillväxt och ekonomisk utveckling i hela staden genom insatser i ytterstaden som rör boende och bostadsförsörjning, nya arbetsplatser och goda näringslivsvillkor samt fysisk och elektronisk infrastruktur
- Minska skillnaderna mellan olika delar av staden avseende sysselsättnings- och utbildningsnivåer, hälsa, trygghet och trivsel samt tillgång till service, kultur och fritidsaktiviteter.
- Synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.
- Utveckla den lokala konsumentvägledningen för att främja stockholmarnas val av en hållbar och hälsosam livsstil.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Skapa nya mötesplatser, där Spånga-Tenstaborna ska kunna mötas i vardagen.
- Medverka till att medborgarnas kännedom om, och möten med, egna och andras kulturer stimuleras i stadsdelen.
- Medverka till att fortsätta utveckla demokratiarbetet i stadsdelen och i Järvaregionen inom ramen för järvasamarbetet.
- Tillhandahålla konsumentvägledning av hög kvalitet.
- Förebygga problem i relationen konsument – näringsidkare.
- Göra särskilda förebyggande satsningar riktade mot unga.

Uppföljning av verksamheten

Nyckeltal

Nedanstående nyckeltal kommer att följas upp under året.

- Medverka till att minst 10 öppna möten diskuterar demokrati, utveckling och delaktighet.
- Nya arenor ska skapas i arbetet för Tensta Bo 2006.

- Minst sju arenor kommer att vara mötesplats för boende och verksamma, där man diskuterar, arrangerar kulturevenemang och möts.

Stadsdelsförnyelsen

2006 är det sista beslutade året för Stadsdelsförnyelse i Spånga-Tensta. Totalt har 40,4 Mkr avsatts för mandatperioden, vilket för 2006 innebär, att cirka 10 Mkr återstår att besluta om. Ett flertal insatser avseende upprustning av torg och skolgårdar finns föreslagna. Pågående insatser avseende integration, ungdomsaktiviteter och kompetensutveckling utvärderas och fortsätter. Samarbetet med övriga järvastadsdelar avseende framtidsscenarioer och utveckling av delaktigheten kommer att fortsätta. Med utgångspunkt från utvecklingsarbetet är det viktigt att fortsätta att satsa på fler mötesplatser, kultur, sysselsättning, skola/utbildning, barn och ungdomar samt fortsatt fördjupning och utveckling av demokratin och föreningslivet.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Vidareutveckla demokratin så att delaktigheten och engagemanget i frågor om stadsdelen ökar genom att bl.a. utveckla mötesformer inom arbetsgrupper, områdesgrupper och samverkansgruppen (öppna möten).

Demokrati

– allas lika värde, allas möjlighet till delaktighet

Med det starka politiska intresset, de breda politiska erfarenheterna och det vittförgrenade föreningslivet i stadsdelen finns det här goda möjligheter att utveckla nya vägar till delaktighet. Det finns redan många sätt av delaktighet, Tensta Marknad - föräldrasamverkan inom skola och förskola, öppna arenor såsom samverkansmöten, möten om det brottsförebyggande arbetet, samverkan inom kulturkommittén, Kulturkaféet, Medborgarkontoret - och andra diskussionsformer av olika aspekter inom ramen för utvecklingsarbetet i stadsdelen och i Järva-regionen. Inom stadsdelen kan mötesplatser också skapas genom idrottsliga och kulturella aktiviteter, genom att finna former för språkutveckling för vuxna och genom att medverka till ökad delaktighet för medborgarna. Det gäller också att finna former för att öka den ömsesidiga kunskapen om varandra.

Stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen fortsätter på olika sätt att vidga beslutsprocessen för att fördjupa demokratin. Målsättningen är ett vidgat och varaktigt demokratiskt deltagande, inte bara i termer av ett ökat valdeltagande i allmänna val, utan som långsiktig strävan att öka tillfällena för medborgarnas delaktighet i den samhälleliga demokratiprocessen.

Medborgarkontoret

På stadsdelens medborgarkontor pågår det ett aktivt demokratiarbete på flera olika plan. En viktig uppgift är att tillhandahålla och utveckla utbudet av offentlig service för de boende och verkande i området. På medborgarkontoret arbetar tre olika myndigheter, nämligen stadsdelsförvaltningen – samhällsväglare och konsumentväglare, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Verksamheterna kan besökas utan tidsbeställning. Dessutom kan alla nås via e-post, telefon och fax. Medborgarkontoret tillhandahåller nämndhandlingar och annan information om stadsdelen, dess beslutsfattare och politiker. Kontoret har två publika datorer som kan lånas utan kostnad. Personalen vägleder den som känner sig osäker i sina datakunskaper. Syftet är att underlätta och möjliggöra för alla att elektroniskt söka information och kommunicera med myndigheter.

Personalen på medborgarkontoret har utvecklat bra metoder för information och bemötande av kontorets besökare. Kontorets information till riktade grupper kommer att utökas. Ett lyckat exempel är en serie utbildningstillfällen för unga vuxna, 18-25 gamla, som vid åtta tillfällen ges vardagskunskap av olika specialister såsom konsumentvägledare, försäkringskassa, arbetsförmedlare, polis, studie- och yrkesvägledare med flera.

Under 2006 kommer medborgarkontoret att vidareutveckla verksamheten med så kallade öppna mottagningar, vilket innebär att andra myndigheter tillfälligt flyttar sin upplysningsverksamhet till kontoret. Det kan vara fråga om valnämnden, Migrationsverket, landstinget, Personligt ombud, Skatteverket med flera. Det finns möjlighet att få juridisk rådgivning en gång i veckan.

Ett sätt att nå ut till många är att låta olika myndigheter och verksamheter ställa ut i Medborgarkontorets lokaler. Personalen kommer även själv att producera utställningsmaterial i aktuella frågor. En av de viktigare uppgifterna under 2006 är att inför valet sprida kunskap om den allmänna rösträtten och vad som gäller för valdeltagande. Valnämnden har förberett stadsdelen på att medborgarkontoret kommer att fungera som vallokal under förhandsröstningen (poströstning).

Integration / Mot diskriminering

– hållbar utveckling

Arbetet för hållbar utveckling inom ramen för integrationen förutsätter en långsiktig process för att nå till ett integrerat samhälle där alla medborgare känner ansvar för, samhörighet med och delaktighet i samhällsgemenskapen. Arbetet för att motverka segregation, strävan efter att bidra till ökad integration och delaktighet kräver att alla parter - de nyanlända, invandrare och majoritetssamhället är delaktiga i denna process.

Förvaltningens arbete för att få bort fördomar och rasism är lika viktigt inom förvaltningens olika verksamheter som i det utåtriktade arbetet i relationen med medborgarna. En kontinuerlig dialog med medborgarna är viktig för förståelsen och kunskapen om hur man ska kunna bryta diskriminerande strukturer. Som en metod i detta arbete kommer stadsdelen att arbeta för kontinuerlig kompetensutveckling av personalen i dessa frågor.

Stadsdelsnämnden har i sitt arbete gett stöd åt olika åtgärder för att bidra till aktivt föreningsliv. En sådan åtgärd är föreningsforum, som är ett initiativ från det för Järva gemensamma framtidsscenarioarbetet. Processen med föreningsforum syftar till att ta fram nya modeller för att visa på föreningarnas behov av insatser, när det gäller att ta sig in i lokal/regional utveckling; det vill säga att föreningar skapar och framträder med en egen röst i närsamhället och därmed bidrar till ökad integration som blir hållbar.

Arbetet med Tensta Bo 2006 omfattar såväl fysiskt byggande som en presentation av stadsdelens näringsliv och av kulturen som en utvecklingsmotor i stadsdelen. Det är ett sätt att försöka bryta boendesegregationen och öka stadsdelens attraktivitet. Arbetet med Tensta som kulturarena syftar till att utveckla och fördjupa stadsdelens kulturutbud, stödja kulturentreprenörer, fria grupper och ge plats för nya innovativa arbetsformer.

Jämställdhets- och mångfaldsplan

Jämställdhets- och mångfaldsplan redovisas som bilaga till verksamhetsplanen.

Konsumentvägledning

Konsumentvägledningen i stadsdelen finns integrerad i den samhällsservice som medborgarkontoret lämnar till medborgarna. Konsumentvägledaren i stadsdelen tillhandhåller såväl rådgivning som information om konsumenträtt via telefon, besök eller e-post till de boende i stadsdelen. Verksamheten omfattar även medling i enskilda tvister, förköpsrådgivning och marknadsbevakning, liksom förebyggande och uppsökande verksamhet i skolor och föreningar.

Dagens samhälle ställer höga krav på både kunskap och engagemang hos konsumenterna. Den avreglerade marknaden och det ständigt ökande utbudet av nya produkter leder ofta till komplicerade frågeställningar och problem. Konsumentvägledningen är därför en uppskattad verksamhet, som stärker konsumenternas självständighet och hjälper dem att bli mer medvetna om sina rättigheter. Aktiva konsumenter och en hållbar konsumtion gagnar hela samhället. Konsumentvägledningen avser att under år 2006 göra särskilda satsningar på unga, som är en mycket köpstark grupp och därmed av stort intresse för näringsbranschen. Idag riktar sig både reklam och produkter mot allt yngre ungdomar, eftersom dessa ofta är mindre kritiska och mer mottagliga för säljmetoder. Det är mycket viktigt att skapa insikt om detta hos dessa konsumentgrupper. Stadsdelens skolelever i årskurs nio kommer därför att erbjudas föreläsningar i konsumenträtt. Konsumentvägledaren kommer även att medverka i stadsdelens kommunala ungdomsprojekt och i ett jobsökar-projekt som drivs av arbetsförmedlingen.

Ta ansvar för ekonomin

Staden ska ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning.

Stadsdelsnämndens mål för 2006

- Budgetuppföljningen ska prioriteras inom alla nivåer i organisationen.
- Vid befarade underskott ska omedelbara omprioriteringar ske.

Uppföljning

Budgetuppföljning sker per tertial. Under året ska två tertialrapporter utarbetas, per den 30 april och per den 31 augusti. Båda rapporterna ska även omfatta ett delårsbokslut. För övriga månader utarbetas månadsrapporter.

Varje enhet engageras i arbetet med både månadsrapporter och tertialrapporter. Resultatenheterna följs upp i särskild ordning. Prognoserna redovisas till stadsdelsnämnden i varje månadsrapport.

När det gäller kostnaderna för barn- och ungdomsplaceringar samt vård av vuxna missbrukare, följs dess månatligen upp med hjälp av ett särskilt kalkylark, där varje placering framgår med kostnad och beräknad varaktighet. Samma metod används även för köp av platser inom äldreomsorg, psykiatri och omsorg om funktionshindrade.

Uppföljning ska ske av såväl ekonomi som prestationer och åtaganden i enlighet med det av kommunfullmäktige beslutade integrerade systemet för styrning och uppföljning av stadens verksamheter.

Förutsättningar för nämndernas arbete med verksamhetsplaner 2006

Samtliga nämnder ska upprätta en egen budget/verksamhetsplan för det kommande året inom ramen för den budget som kommunfullmäktige fastställt. Arbetet utgår från den av kommunfullmäktige antagna budgeten för 2006, se nedanstående tabell.

Driftbudget	KF 2005	KF 2006	Förändring
Anslag 1			
Kostnader	1 123,3	1 199,0	75,7
Intäkter	24,5	26,2	1,7
Netto	1 098,8	1 172,8	74,0
Anslag 2			
Kostnader	139,2	135,7	-3,5
Intäkter	4,3	5,5	1,2
Netto	134,9	130,2	-4,7
Summa driftbudget	1 233,7	1 303,0	69,3
Investeringsplan			
Stadsmiljö	0,0	2,6	2,6

Två anslag

Stadsdelsnämnden får sin driftbudget fördelad i följande två anslag.

1. Anslag 1 som avser nämndens verksamhet.
2. Anslag 2 för arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd.

Inom ramen för dessa anslag har nämnden frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de mål och prioriteringar som fastställts av kommunfullmäktige följs.

Investeringsplan

En nyhet är att stadsdelsnämnderna från och med 2006 ansvarar för kostnaderna för parkinvesteringar. Till detta följer kostnader för räntor och avskrivningar på driftbudgeten.

Redogörelse för ökad budgetram anslag 1

Stadsdelen erhåller sin budget dels efter antalet prestationer (antal barn i förskola, elever i skola och skolbarnsomsorg samt personer med funktionshinder vid gruppboheter, daglig verksamhet m.m.) och dels efter stadsdelens sociala struktur. Den prestationsrelaterade budgeten förändras under verksamhetsåret om t.ex. antalet elever ökar/minskar. Den del som grundar sig på den sociala strukturen ligger däremot fast till nästa budgetår. Denna del grundar sig på fördelningsnycklar inom en rad områden såsom äldreomsorg, barn- och ungdomar, kultur- och föreningsverksamhet m.m. Prestationerna i kommunfullmäktiges budget för 2005 redovisar förhållandena per den 25 september 2004 och i kommunfullmäktiges budget för 2006 per den 25 september 2005.

Kommunfullmäktiges budget för anslag 1 har jämfört med kommunfullmäktiges budget för 2004 ökat med 74 mkr netto enligt följande.

- + 3,4 mkr, äldreomsorg
- + 3,3 mkr, individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri
- + 2,2 mkr, stadsmiljö
- + 18,0 mkr, höjda schabloner mm inom förskola, skola och skolbarnsomsorg
- + 8,8 mkr, prestationsförändringar inom förskola
- - 0,5 mkr, prestationsförändringar inom skola och skolbarnsomsorg
- + 4,1 mkr fördelningsnyckeln verksamhet för barn och unga
- + 13,6 mkr socioekonomiska faktorer förskola och skola
- +10,9 mkr särskoleverksamhet
- + 12,9 mkr funktionshindrade, volymökningar
- -3,4 mkr fördelningsnycklar funktionshindrade
- + 0,2 mkr flyktingsmottagande
- + 0,5 mkr avskrivningar och räntor investeringskostnader

Schablonhöjningen inom förskola, skola och skolbarnsomsorg motsvaras av följande.

- 6,1 % höjd förskoleschablon
- 2,4 % höjd skolbarnsomsorgsschablon
- 1,7 % för höjd skolschablon

Även i årets budget är barn och unga prioriterade. Detta tillsammans med de nya nycklarna där den socioekonomiska faktorn har en större tyngd än tidigare, har medfört att Spånga-Tensta fått mer resurser till barn- och unga.

För verksamhetsområdet funktionshindrade har de nya fördelningsnycklarna medfört mindre resurser, bl.a. för personliga assistenter. De nya nycklarna grundar sig på faktorer som antal personer med handikappersättning, vårdbidrag, LASS och färdtjänst istället för antalet personer med hjälp mer än 90 timmar per månad. Benägenheten att söka handikappersättning o.s.v. är lägre i Spånga-Tensta än andra stadsdelar, vilket nu bidrar till att stadsdelen tappar resurser. Biståndshandläggarna kommer nu att intensifiera sitt arbete med att hjälpa den enskilde med detta. De nya nycklarna medförde att stadsdelen erhöll 4,7 mkr mindre 2005 och nu för 2006 ytterligare försämring. Schablonerna för personer i gruppboende, dagligverksamhet och korttidshem är inte höjda utan samma nivå som föregående år.

Den 1 juli 2005 övergick kostnadsansvaret för särskoleverksamheten till stadsdelarna. I Spånga-Tensta är det medel för 32 elever och kostnaderna beräknas uppgå till 11,5 mkr.

Ekonomiska problemområden inför 2006

Det är framförallt de verksamhetsområden, som inte erhållit pris- och lönekomensation, som måste ses över inför 2006. Äldreomsorgen har erhållit 3,4 mkr i budgettillskott. Blir pris- och löneökningarna 2 % kostar detta ytterligare drygt 3 mkr. Redan 2005 har äldreomsorgen ett underskott om ca 9,5 mkr jämfört med kommunfullmäktiges budgetram. Även kostnaderna för funktionshindrade beräknas kosta 6 mkr mer än kommunfullmäktiges budgetram 2005. Ingen pris- och lönekomensation tillsammans med sänkt fast anslag gör att verksamhetsområdet har ett underskott på ca 9 mkr inför 2006.

Fördelning av resurserna inom anslag 1 i budget 2005 för Spånga - Tensta

För nämnd och administration finns inte någon fördelningsnyckel. Dessa kostnader finansieras genom omfördelningar från övriga områden och uppgår till 3,6 % av budgeten.

Kommunfullmäktiges anslag för den fysiska verksamheten är fortfarande för lågt jämfört med den kostnadsnivå gatu- och parkunderhållet ligger på i Spånga-Tensta. Trots budgettillskottet om 2,2 mkr måste ytterligare medel skjutas till, vilket innebär att stadsdelen i budget 2006 använder totalt 3,8 mkr från övriga verksamhetsområden för att finansiera underhåll av gator och torg. Verksamheten bidrar inte heller till kostnaderna för administrationen.

De schablonfinansierade verksamhetsområdena som förskola, skola och skolbarnsomsorg föreslås liksom 2005 erhålla sina schabloner reducerade med 3,6 %. Strävan är att varje verksamhetsområde skall rymmas inom kommunfullmäktiges ram minus 3,6 %. På så sätt skulle kommunfullmäktiges prioriteringar kunna slå igenom fullt ut. Därför utgår fördelningen av budgeten ifrån att även individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt omsorgen om funktionshindrade ska bidra med 3,6 %.

För verksamhetsområdena äldreomsorg och omsorgen om funktionshindrade är ytterligare effektiviseringar nödvändiga för att på sikt kunna rymma verksamheterna inom kommunfullmäktiges budgetram.

Fördelas budgeten enligt ovanstående beskrivning så kvarstår 25,8 mkr att fördela, det är det som finns kvar i den generella påsen för barn och unga. Följande fördelning föreslås:

- + 9,0 mkr till funktionshindrade
- + 6,0 mkr till äldre och funktionshindrade
- + 3,0 mkr till fritidsklubbar
- + 1,0 mkr till träffpunkter för unga
- + 1,0 mkr till ung och trygg på Järva
- + 0,5 mkr till ytterligare föreningsbidrag
- + 1,5 mkr till stadsmiljön, ökade kostnader för underhåll av trafikleder
- + 0,5 mkr till en ny anställning vid tekniska avdelningen
- + 0,5 mkr till en ny anställning vid kansliet
- + 0,5 mkr till ytterligare administrativa lokaler
- + 0,3 mkr till hälsa och friskvård

Kvar som en buffert skulle då 2 mkr finnas.

Anslag 2 försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder

Anslaget har netto minskat sammanlagt 4,7 mkr. Netto har budgetramen för försörjningsstöd minskat till 123,8 mkr, vilket är 8,1 mkr mindre än budget 2005. Kostnaderna för 2005 beräknas uppgå till 137 mkr och det krävs att arbetsmarknadsläget förbättras och att förvaltningens insatser ger resultat, för att budgeten ska kunna hållas.

Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 6,4 mkr, vilket är 3,4 mkr mer än föregående år, och motsvarar en ökning med 60 %.

Omslutningsförändringar

En omslutningsförändring innebär att budgeterade kostnader/intäkter förändras med lika stora belopp, dvs. nettoeffekten är noll. Stadsdelsnämnden har rätt att själv besluta om förändringar av omslutningen vid upprättande av verksamhetsplanen.

I detta ärende föreslås nämnden besluta om omslutningsförändringar inom anslag 1 med + 86,6 Mkr och – 2,7 Mkr för anslag 2 enligt specifikation i bilaga 1.3.

Resultatenheter

I enlighet med ”Regler för ekonomisk förvaltning” skall resultatenheter definieras i verksamhetsplanen. Det skall vidare framgå vilka förutsättningar den enskilda resultatenheten har att verka efter under året. Med förutsättningar avses bl.a. de ekonomiska förutsättningar och avgränsningar, som enheten och nämnden är överens om skall gälla under året. Det ska framgå vilket ansvar enheten har för de kostnader och intäkter som påverkar enheten. Vilka enheter som skall vara resultatenheter och hur dessa får sin budget framgår av bilagorna 6 och 7.

Enligt resultatöverföringsreglerna skall 100 % av årets resultat föras till 2006. Det gäller både överskott och underskott. Det finns dock ett tak, som är 5% av enhetens budget och det gäller det ackumulerade överskottet. När det gäller underskott, måste dessa åtgärdas nästkommande år. De får inte ackumuleras ytterligare ett år. Det är endast kommunstyrelsen som kan medge att en resultatenhet får fortsätta trots att underskottet inte eliminerats.

Varje resultatenhet har uppdraget att få sin budget i balans inför 2006 och ska i sina verksamhetsplaner redovisa hur ett eventuellt underskott skall täckas. Varje enhets ekonomiska plan för 2006 stäms av med avdelningens ledning. Det sammanlagda nettounderskottet i resultatfonden beräknades i tertialrapport 2 uppgå till 2,2 mkr vid årets slut och fördela sig enligt följande.

<u>Verksamhet</u>	<u>Resultat 2005</u>	<u>Ack. i fond 2006</u>
Förskolor	+0,8 mkr	+ 2,1 mkr
Skolor	+2,4 mkr	-0,7 mkr
Äldreomsorg	+0,6 mkr	+ 0,2 mkr
Fridas dagl verksamhet	-0,2 mkr	0 mkr
<u>Bromstensgården</u>	<u>+ 0,5 mkr</u>	<u>+ 0,6 mkr</u>
Summa	4,2 mkr	+2,2 mkr

Ett nytt ekonomisystem

Det nya ekonomisystemet Agresso infördes den 1 oktober 2005. Det första året med Agresso kommer att innebära förändrade arbetssätt inom hela organisationen, när det gäller ekonomiadministration. Scanning av fakturor kommer att införas fullt ut under 2006.

Ekonomi per verksamhetsområde

Administration och nämnd

Belopp Tkr	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	36,7	42,3	45,8
Intäkter	2,8	1,6	0,9
Netto	33,9	40,7	44,9

Kostnaderna för administration och nämnd finansieras av att 3,6% dras av från varje verksamhetsområde. Budgeten för 2005 är 4,2 mkr högre än prognosen för 2005. Förändringen består av:

- En ny anställning vid kansliet
- Tillskott av administrativa lokaler
- Pris- och lönekomensation
- En buffert på 2 mkr har avsatts under stadsdelsdirektören

Individ- och familjeomsorg

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	124,6	140,9	128,9
Intäkter	14,4	25,2	13,0
Netto	110,2	115,7	115,9

Verksamhetsområdet är budgeterat enligt kommunfullmäktiges ram minus 3,6 %. Det extra resurstillskott på 3 mkr som verksamhetsområdet erhöll under 2006 föreslås utgå.

För rörligt team fick stadsdelen 0,3 mkr under 2004 och 2005. Verksamheten, som omfattar två personer beräknas kosta 0,8 mkr. Stadsdelsnämnden föreslås hemställa om särskilda medel för denna verksamhet även 2006.

Det knappa resurstillskottet innebär att kostnadsökningarna 2005 måste finansieras med besparingar. En fortsatt satsning på öppenvård på hemmaplan beräknas minska behoven av externa barn- och ungdomsplaceringar.

Socialpsykiatrin är budgeterad 0,4 mkr lägre än 2005. Genom de nya boendena vid Elinsborgsbacken 3 har placeringskostnaderna minskat. Boende och vård i stadsdelen prioriteras.

Flyktingmottagande

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader		3,5	5,2
Intäkter		0,0	0,0
Netto		3,5	5,2

Verksamhetsområdet är budgeterat enligt kommunfullmäktiges ram minus 3,6%. Resurserna är fördelade utifrån antalet flyktingar registrerade i det administrativa systemet Flykt per den sista juni 2005 som var 180. Slutlig justering av budget 2006 baseras på ett genomsnitt av avläsningar av antalet flyktingar under 2006 och regleras i tertialrapport 2 för 2006.

Stadsmiljö inklusive Agenda 21

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	21,4	22,0	21,5
Intäkter	1,9	4,7	0,8
Netto	19,5	17,3	20,7

I kommunfullmäktiges budget finns 16,4 mkr för stadsmiljö och Agenda 21. Det är 2,2 mkr mer än föregående år. Dessutom finns 0,5 mkr till kostnader för avskrivningar och räntor för parkinvesteringar i och med att dessa investeringskostnader har fördelats ut till stadsdelarna 2006. Verksamhetsområdets intäktsram har räknats upp på felaktiga grunder. Intäkter från bostadsbolagens stadsdelsförnyelsebudget 2004 har räknats med i underlaget och Spånga-Tensta har därmed förlorat 0,4 mkr.

I kommunfullmäktiges budgetram för 2006 ska även kostnaderna för underhåll av trafikleder inrymmas, ett nytt ansvarsområde där kostnaderna är beräknade till 1,5 mkr.

Av budgeterade medel avser 1,1 mkr Agenda 21 och användandet av dessa resurser kommer att följas upp särskilt under året.

Den 1 juni 2005 överfördes Fornminnesgruppens verksamhet till Spånga-Tensta. Kostnaderna täcks upp med motsvarande intäkter under 2005. För 2006 kommer stadsdelens budget att justeras med 7 mkr för denna.

Kostnadsökningen mellan 2005 och den budget som nu föreslås för 2006 består av:

- Underhåll av trafikleder, 1,5 mkr
- En ny anställning vid tekniska avdelningen, 0,5 mkr
- Agenda 21 ytterligare 0,1 mkr
- Kostnader för avskrivningar och räntor vid parkinvesteringar, 0,5 mkr
- Pris- och lönekompenstation, 0,8 mkr

Därmed är verksamhetsområdet för stadsmiljön budgeterat med 3,8 mkr mer än i kommunfullmäktiges budgetram.

Förskoleverksamhet

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	230,7	240,9	256,7
Intäkter	14,4	15,9	11,8
Netto	216,3	225,0	244,9

I prognosen för 2005 ingår startkostnader för nya förskoleavdelningar om 2,4 mkr.

Schablonen för förskolan är höjd med 6,1 %. Den peng som skall fördelas ut till enheterna föreslås höjas med 5,5 %. För investeringar vid utbyggnad inom förskoleverksamheten kvarhålls 0,6 %. Dessutom har hyressänkningar skett med 4,6 mkr på befintliga lokaler, även dessa resurser avsätts som en buffert inför nystarter.

I budgetramarna ingår ett socioekonomiskt tilläggsbelopp som förstärkning till förskoleschablonen. I detta tillägg ingår medel för barn i behov av särskilt stöd. Det nya fördelningssystemet innebär utökade resurser. Anslaget för individuella stödinsatser till förskolorna föreslås öka från 12,0 mkr till 15,0 mkr.

Antalet barn i barngrupperna har fortsatt att minska. Barnantalet i stadsdelen har förändrats enligt följande:

Förskolebarn	2003	2004	2005	Vp2006=september 2005
Förskola	1 929	1 905	1 939	1 929
Familjedaghem	56	45	38	37
Allmän förskola	37	35	33	30
Summa förskolebarn	2 022	1 985	2 010	1 996

Skolbarnsomsorg

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	51,7	49,3	54,5
Intäkter	7,9	7,4	7,6
Netto	43,8	41,9	46,9

Skolbarnsomsorgen får ökade resurser 2006. Schablonen för skolbarnsomsorg har höjts med 2,4 %. Pengen till enheterna föreslås öka med 2,5 %. I budgeten för 2006 är barnantalet 1 612 vilket är baserat på avläsningen den 27 september 2005. Genomsnittligt antal barn under 2005 uppgår till 1 564.

Verksamhetsområdet föreslås få ökade resurser med 3,0 mkr för att införa fritidsklubbsverksamhet vid samtliga skolor from hösten 2006. Under 2005 har pilotprojekt med fritidsklubbsverksamhet för dessa elever bedrivits vid två skolor i stadsdelen.

Skola

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	394,4	392,2	392,5
Intäkter	17,3	6,3	2,7
Netto	377,1	385,9	389,8

Grundschablonerna är höjda med 1,7 %. I budgetramen finns också ett socioekonomiskt tilläggsbelopp som förstärkning till grundschablonerna. Det socioekonomiska tillägget har ökat med 6 mkr p.g.a. nytt fördelningssystem. Budgeten för barn i behov av särskilt stöd föreslås därför öka. För individuella stödinsatser ökas anslaget med 3,8 mkr.

I budgetförslaget finns en buffert med 1,0 mkr för osäkerhet kring elevantalet som har minskat sedan år 2004.

Den skolpeng som schablonmässigt fördelas ut till skolorna föreslås höjas med 2 %.

Skola	2003	2004	2005	Vp2006=september 2005
Elever	4 393	4 135	4 123	4 110

Särskola

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	0,0	10,6	11,5
Intäkter	0,0	4,8	0,0
Netto	0,0	5,8	11,5

From 1 juli 2005 har stadsdelsnämnderna ansvaret för den obligatoriska särskolan. Medel fördelas till stadsdelsnämnderna för undervisning, skolskjutsar och resursförstärkning till skolbarnsomsorgen. Schablonen är höjd med 2,1 %. Schablonerna indelas i 5 behovsnivåer. Kommunfullmäktiges anslag minus 3,6 % ger 10,5 mkr för Spånga-Tenstas särskoleverksamhet. Kostnaderna beräknas uppgå till 11,5 mkr. För att täcka underskottet på 1,0 mkr måste medel tas från det socioekonomiska tilläggsbeloppet

Äldreomsorg

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	177,2	178,3	176,7
Intäkter	27,0	24,2	23,9
Netto	150,2	154,1	152,8

Strävan är att varje verksamhetsområde skall rymmas inom kommunfullmäktiges budgetram minus 3,6 %. I detta budgetförslag har äldreomsorgen budgeterats med kommunfullmäktiges budget minus 3,6 %, sedan har ytterligare 6 mkr tillförts äldreomsorgen. I prognosen för 2005 ingår kostnader för tomgångshyror mm för vilka stadsdelen erhållit en extra budget om 1,1 mkr. Hyreskostnaderna för Tensta och Fristad servicehus ska sänkas med 3 mkr.

Förslaget till budget 2006 innebär med sänkta hyreskostnader en pris- och lönekomensation om knappt 2 %. Enheternas ersättningar per vård dygn har höjts med 2-3%.

Funktionshindre

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	123,3	139,9	143,1
Intäkter	20,5	27,2	25,6
Netto	102,8	112,7	117,5

Verksamhetsområdet är budgeterat med kommunfullmäktiges ram minus 3,6 % plus 9 mkr. I prognosen för 2005 ingår 0,6 mkr som avser projekteringskostnader för ett nytt gruppboende i kvarteret Järinge.

De nya fördelningsnycklarna har medfört minskade resurser till Spånga-Tensta. Budget 2005 minskade med 4,7 Mkr, ytterligare 3,4 mkr försvinner 2006 och budget 2007 reduceras med ytterligare 3 mkr. För att klara verksamheten inom föreslagen budget så pågår ett intensivt arbete med att förändra verksamheterna. Den dagliga verksamheten i egen regi har byggts ut.

Fritid och kultur

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	19,9	20,0	22,7
Intäkter	0,7	0,4	0,0
Netto	19,2	19,6	22,7

Verksamhetsområdet har budgeterats 3,1 mkr högre än prognosen för 2005:

- Ung och trygg på Järva, 1 mkr
- Träffpunkter, 1 mkr
- Föreningsbidrag, 0,5 mkr
- Pris- och lönekomensation, 0,6 mkr

Övrig verksamhet

Belopp (Mkr)	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	7,5	17,7	26,5
Intäkter	7,5	17,7	26,5
Netto	0,0	0,0	0,0

Inom detta verksamhetsområde redovisas kostnader och intäkter för storstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen. Storstadsmedlen är i stort sett slut. Av stadsdelsförnyelsemedel beräknas 26,5 mkr finnas att förbrukas 2006.

Anslag 2

Försörjningsstöd	Bok 2004	Prog 2005	VP 2006
Kostnader	136,0	138,2	125,2
Intäkter	1,6	1,4	1,4
Netto	134,4	136,8	123,8
Arbetsmarknadsåtgärder			
Kostnader	11,9	16,3	7,8
Intäkter	9,0	11,9	1,4
Netto	2,9	4,4	6,4
Summa anslag 2			
Kostnader	147,9	154,5	133,0
Intäkter	10,6	13,3	2,8
Netto	137,3	141,2	130,2

I arbetsmarknadsåtgärder för 2004 och 2005 ingår kostnader och intäkter för Livstykke och Lunda Nova som finansieras av kompetensfonden. Även 2006 kommer medel från kompe-

tensfonden att rekvireras för dessa ändamål och omslutningsförändringar kommer att ske i samband med tertialrapporterna.

I prognosen för 2005 ingår kostnader för sommarjobbade ungdomar. [Stadsdelen erhöll både 2004 och 2005 extra budgettillskott om 0,9 Mkr för detta ändamål.](#)

Resurstillskottet för arbetsmarknadsåtgärderna föreslås användas till finansiering av jobbcoaching och fler sommarjobb för unga.

IT

I stadens budget finns 7 mnkr avsatta för "IT för alla". Dessa medel innebär att ytterligare personer kan få behörighet till stadens datorer. Under det senaste året har ett antal enheter på försök arbetat med elektronisk personalrapportering och fakturahantering. I och med att flera anställda nu får behörighet, kan antalet enheter i dessa projekt utökas. De lokala förutsättningarna är dock varierande, vad gäller tillgång till uppkopplade datorer, och införandet av IT för alla kommer att tas i takt med att tillgången till sådana datorer ökar.

SLUT